РТВ: генеральна репетиція перед “Євро-2012”

5 стор.

Ювілей альма-матер офіцерів ЗРВ

6 стор.

НА ВАРТІ НЕБА УКРАЇНИ!

www.krula.com.ua

Крила України

12 – 16 вересня 2011 року

e-mail: krula_ukr@ukr.net

№37 (597)

НОВИНИ/КОМЕНТАРІ/ДОЗВІЛЛЯ/СПОРТ

ЗАВДАННЯ ТА ПЛАНИ

“Адекватне реагування – 2011” у цифрах

Головною метою навчання є дослідження перспективної моделі Збройних Сил України, проведення порівняльного аналізу з органами військового управління збройних сил передових країн світу.

У ході навчання буде практично апробовано шляхи подальшого реформування і розвитку Збройних Сил України, насамперед щодо оптимізації системи управління, структури військ (сил) для приведення Збройних Сил України до вимог сучасності, створення компактної, мобільної, боєздатної армії, побудованої за найвищими світовими стандартами.

Результати цих досліджень ляжуть в основу Концепції подальшого реформування і розвитку Збройних Сил України до 2017 року, Державної комплексної програми реформування і розвитку Збройних Сил України на 2012-2017 роки, робота над якими триває у Міністерстві оборони України і Генеральному штабі Збройних Сил України.

До проведення навчання “Адекватне реагування – 2011” будуть залучені усі органи військового управління від Генерального штабу до військових частин у перспективній організаційно-штатній структурі та відпрацьовуватимуться завдання, які необхідно виконати для оборони держави. Сценарій проведення навчання також передбачає виконання великого обсягу практичних дій військ (сил).

Всього сплановано провести близько 42 різноманітних дослідницьких (тактичних, тактико-спеціальних, льотно-тактичних) навчань, які будуть проходити послідовно на 15 полігонах Сухопутних військ, Повітряних Сил та Військово-Морських Сил Збройних Сил України з виконанням етапів бойових стрільб та пусків ракет.

Загалом, у навчанні візьмуть участь близько 9 500 військовослужбовців, близько 2 300 одиниць різноманітних зразків озброєння та військової техніки, зокрема 40 літаків, 31 вертоліт, 33 кораблі (катери, судна забезпечення).

На “Адекватному реагуванні – 2011” відпрацюють нову оргштатну структуру

“Дослідницьке навчання “Адекватне реагування – 2011” дозволить перевірити на практиці майбутню організаційно-штатну структуру Збройних Сил України, яка передбачена Концепцією подальшого реформування і розвитку Збройних Сил нашої держави до 2017 року”. На цьому 14 вересня наголосив Міністр оборони України Михайло Єжель під час робочої поїздки до Криму.

Перевіряючи виконання заходів в рамках дослідницького командно-штабного навчання “Адекватне реагування – 2011”, на військовому аеродромі Бельбек глава оборонного відомства ознайомився з роботою льотчиків тактичної авіації Повітряних Сил Збройних Сил України. У цей день у Криму тривали польоти, в яких брали участь 18 літаків з п’яти бригад тактичної авіації.

За словами Михайла Єжеля, створена дослідницька група з 250 генералів та офіцерів, які в усіх військових частинах проводять дослідження, спілкуються з командирами, вивчають ситуацію. Як додав глава оборонного відомства, на проведення навчання було заплановано близько 100 мільйонів гривень.

Закінчення на 3 стор.

НА ЕТАПІ ПІДГОТОВКИ

Радіолокаційний контроль забезпечить угруповання радіотехнічних військ

В рамках підготовки до практичної фази дослідницьких командно-штабних навчань “Адекватне реагування – 2011” бойові обслуги угруповання радіотехнічних військ Повітряних Сил Збройних Сил України проводять підготовку та налаштування озброєння і військової техніки. Очолює угруповання радіолокаційних військ заступник командира Кримської радіотехнічної бригади полковник Руслан Жамойтін.

– Вчора проведено обліт позицій реальними цілями. Перевірка показала, що техніка і особовий склад працюють злагоджено і готові до виконання завдання, – зазначив начальник радіотехнічних військ Повітряного командування “Південь” Повітряних Сил Збройних Сил України полковник Олег Каліновський.

Сьогодні особовий склад продовжує виконувати визначені навчанням практичні заходи щодо радіолокаційного забезпечення дій родів військ Повітряних Сил.

Закінчення на 2 стор.

ПЕРЕДИСЛОКАЦІЯ

Бомбардувальники перебазувалися до Криму

14 вересня з військового аеродрому у Старокостянтинові екіпажі бомбардувальників Су-24М та бомбардувальників-розвідників Су-24МР складу бригади тактичної авіації Повітряного командування "Захід" ім. Петра Франка, де командиром військовий льотчик 1 класу полковник Сергій Близнюк, перебазувалися до Криму для участі у дослідницьких командно-штабних навчанях "Адекватне реагування – 2011".

Заступник командира бригади полковник Микола Коваленко контролює процес підготовки літака до вильоту.

Подолавши маршрут у півтори тисячі кілометрів, екіпаж Су-24МР у складі підполковника Віктора Позняковa і капітана Романа Чехуна виконав радіотехнічну розвідку радіолокаційних засобів та здійснив посадку на одному із аеродромів півострову. Пізніше до Криму злетіла пара Су-24М. Екіпаж ведучого літака – командир бригади полковник Сергій Близнюк і старший штурман бригади підполковник Ігор Герус. Веденим керували заступник командира частини з льотної підготовки підполковник Сергій Чиж і штурман-програміст бригади майор Віталій Шуляк. Саме з аеродрому в Криму екіпажі підніматимуться у повітря для здійснення польотних завдань у рамках навчань. Передбачається, що вони здійснять більше десятка літако-вильотів.

Андрій Агєєв.

ВО начальника обслуги РЕО старший лейтенант Анатолій Жук готує літак до вильоту.

НА ЕТАПІ ПІДГОТОВКИ

Радіолокаційний контроль забезпечить угруповання радіотехнічних військ

Закінчення. Початок на 1 стор.

В рамках виконання цих завдань визначені підрозділи радіотехнічних бригад Повітряного командування "Південь" здійснили передислокацію у райони бойового призначення.

За словами полковника Руслана Жамойтіна, нині підрозділи готові здійснити якісне радіолокаційне забезпечення авіації та зенітних ракетних військ Повітряних Сил в ході проведення практичної фази комплексу навчань "Адекватне реагування – 2011" на полігоні "Чауда". Майже всі військовослужбовці вже неодноразово працювали на полігоні, а командир окремого радіолокаційного взводу старший лейтенант Сергій Оліфіренко за участь у минулорічних навчаннях "Взаємодія – 2010" отримав вимпел "Кращий командир окремого радіолокаційного взводу".

– Для забезпечення заходів безпеки в ході бойової підготовки військ на радіотехнічні війська покладається важливе завдання – радіолокаційний контроль за використанням повітряного простору. Крім того, під час тактичних навчань з бойовими стрільбами на полігоні "Чауда" радіотехнічні війська безперервно контролюватимуть місцезнаходження мішеней протягом усього маршруту їх польоту, – повідомив полковник Олег Каліновський.

Порівняно з навчаннями минулих років, для якіснішого забезпечення радіолокаційною інформацією командного пункту Державного науково-випробувального центру в масштабі реального часу додатково залучені радіовисотомір і станція новітнього покоління П-18МА підрозділу Повітряного командування "Центр". Це сприяє прийняттю чітких оперативних рішень щодо виявлення цілі.

– Також у ході навчання ми докладемо всіх зусиль, щоб недоліки, виявлені інженерно-технічним складом на техніці під час навчань "Взаємодія – 2010", не повторилися цього року, – повідомив начальник радіотехнічних військ Повітряного командування "Південь" полковник Олег Каліновський.

Сергій Балановський. Спеціально для "Крила України".

ЛЬОТНО-МЕТОДИЧНИЙ ЗБІР

Готуємось до бойового чергування

12 вересня в рамках дослідницького командно-штабного навчання "Адекватне реагування – 2011" розпочався льотно-методичний збір з екіпажами винищувачів тактичної авіації Повітряних Сил ЗС України. Він триває відповідно до Плану підготовки Повітряних Сил Збройних Сил України у 2011 навчальному році під загальним керівництвом начальника управління підготовки та застосування авіації – заступника начальника авіації Повітряних Сил Збройних Сил України генерал-майора Ігоря Черепенька.

Для участі у льотно-методичному зборі до Криму перебазовані літаки тактичної авіації Повітряних Сил Збройних Сил України з Полтавської, Київської, Івано-Франківської та Житомирської областей. Здійснено переліт майже 15 одиниць авіаційної техніки, крім того, транспортною авіацією перевезено майно та особовий склад.

За словами заступника командира Повітряного командування "Південь" Повітряних Сил ЗС України з авіації полковника Андрія Алімпієва, на базі Севастопольської бригади тактичної авіації з року в рік проводяться льотно-методичні збори із застосування керованої зброї класу "повітря-повітря". Екіпажі винищувачів відпрацьовують практичні стрільби керованими ракетами по мішенях, які знижуються з постійною швидкістю, та по безпілотних літальних апаратах, які імітують складні швидкісні цілі.

Головним завданням зборів є підготовка льотного складу до несення бойового чергування в системі протиповітряної оборони держави, удосконалення методики виконання бойових стрільб по повітряних цілях вдень і вночі, забезпечення заходів бойової підготовки інших видів і родів військ Збройних Сил України, тренування розрахунків командних пунктів у наведенні винищувачів з практичним застосуванням озброєння літаків, набуття практичних навичок фахівцями озброєння з підготовки авіаційної техніки та засобів ураження до бойового застосування.

Під час збору планується провести бойові стрільби літаків по повітряних цілях та забезпечити стрільби зенітно-ракетних військ Повітряних Сил ЗС України в районі полігона "Чауда". Практична фаза збору проходитиме на базі аеродрому Бельбек поблизу Севастополя з практичним виконанням польотів винищувальної авіації, до яких залучатимуться близько 20 літаків МіГ-29 та Су-27, та виконанням бойових стрільб керованими ракетами "повітря-повітря". Планується участь 45 льотчиків та виконання понад 40 пусків керованих ракет. У зборі братиме участь керівний, льотний, інженерно-технічний склад, фахівці логістики та зв'язку авіаційних частин Повітряних Сил Збройних Сил України. Льотно-методичний збір з екіпажами винищувачів тактичної авіації Повітряних Сил ЗС України у Криму триватиме до 24 вересня.

www.mil.gov.ua

СОЦІАЛЬНА СФЕРА

Проект держбюджету-2012 передбачає збільшення розмірів мінімальної зарплати

Проектом Закону України "Про Державний бюджет України на 2012 рік" передбачено подальше поетапне збільшення розмірів мінімальної заробітної плати, а також значне підвищення оплати праці в сферах, які визначають якість життя суспільства. Про це заявив Прем'єр-міністр України Микола Азаров, розпочинаючи засідання Уряду.

– Стабільність соціальних гарантій і підвищення доходів громадян – це той фундамент, на якому будується розвиток внутрішнього ринку, – наголосив Микола Азаров.

Так, за його словами, середньорічний розмір посадового окладу працівника І тарифного розряду ЄТС збільшиться на чверть (на 25,5%).

– Середня заробітна плата завідувача дошкільного навчального закладу у 2012 році проти 2011 року зросте на 847 гривень, або на 35%, вчителя вищої категорії загальноосвітнього навчального закладу – на 614 гривень, або на 25%. На третину збільшиться середня заробітна плата лікаря-хірурга вищої категорії у стаціонарі – на 861 гривню, дільничного лікаря-терапевта вищої категорії – на 704 гривні та фельдшера вищої категорії – на 540 гривень, – повідомив Прем'єр-міністр.

Крім того, як зазначив Глава Уряду, на 1,2 млрд. грн. збільшаться видатки бюджету для виплати всім педагогічним працівникам надбавки в розмірі 20% посадового окладу (ставки заробітної плати). Про це повідомляє Департамент інформації та комунікацій з громадськістю Секретаріату КМУ.

Підготувала Наталя Ярмілко. "Крила України".

РЕФОРМИ

На РНБО розглянуть питання розвитку війська

Міністр оборони України Михайло Єжель: "Рада національної безпеки і оборони України найближчим часом розгляне цілий блок питань щодо розвитку і реформування Збройних Сил України"

"Підсумком спільної роботи вищого керівництва держави та оборонного відомства, спрямованої на розвиток і реформування Збройних Сил України, має стати створення армії нового типу, укомплектованої професійно підготовленим особовим складом, забезпеченої переважно новим або модернізованим озброєнням і військовою технікою, здатної складом мирного та воєнного часу адекватно реагувати на загрози національній безпеці України у воєнній сфері". На цьому наголосив Міністр оборони України Михайло Єжель під час брифінгу для журналістів перед початком прямої телефонної лінії Кабінету Міністрів України у Києві.

За словами керівника оборонного відомства, практичні механізми досягнення цієї мети закладені в основу цілої низки плануючих документів.

– Кабінетом Міністрів України ухвалені основні стратегічні документи – Воєнну доктрину, Стратегічний оборонний бюлетень, Концепцію подальшого реформування і розвитку Збройних Сил України на період до 2017 року. Рада національної безпеки і оборони України найближчим часом розгляне цілий блок питань щодо розвитку і реформування Збройних Сил України. Після цього ми зможемо приступити до планової і конкретної роботи, – зазначив Михайло Єжель.

Як підкреслив Міністр оборони України, нові підходи до організації оборони держави та розвитку її Збройних Сил полягають у подальшій оптимізації чисельності та структури Збройних Сил України, а також раціональному розподілі завдань між органами виконавчої влади щодо реагування на кризові ситуації.

Значну увагу приділено удосконаленню системи управління Збройними Силами в контексті загальнодержавної адміністративної реформи. Крім того, важливим є зменшення видатків на утримання Збройних Сил з одночасним збільшенням частки коштів на модернізацію та часткову закупівлю нового озброєння і військової техніки, а також підготовку військ.

– Крім того, наші зусилля спрямовані на удосконалення функціональної структури Збройних Сил України в рамках реформування усіх органів виконавчої влади, формування образу нового офіцера та сержанта, добре підготовленого до виконання бойових завдань, забезпеченого гідним грошовим утриманням та соціально захищеного державою, – наголосив Михайло Єжель.

Як додав Міністр оборони України, до кінця 2015 року планується збільшити частку військовослужбовців за контрактом до 80 %.

www.mil.gov.ua

НАВЧАННЯ

На "Адекватному реагуванні – 2011" відпрацюють нову оргштатну структуру

Закінчення. Початок на 1 стор.

– Наприклад, за один час польоту літак МіГ-29 витрачає чотири тонни пального, п'ять тонн витрачає Су-27, а одна тонна авіаційного гасу коштує 14 тисяч гривень, – підкреслив Михайло Єжель. – Щоб максимально заощадити кошти, заходи навчання ми проводимо методом зборів, а не окремо у кожній авіаційній бригаді.

Міністр оборони України наголосив, що в рамках навчання "Адекватне реагування – 2011" заплановано повітряні бої, використання повітряних засобів ураження по повітряних цілях, ураження морських цілей тощо. За його словами, у цей час ще шість літаків – три Су-24 та три Су-25 перебувають на кримському аеродромі Кіровське. У ході навчання вони імітуватимуть ударну авіацію.

Відповідаючи на запитання преси щодо надходження на озброєння Повітряних Сил Збройних Сил України нових зразків авіаційної техніки, глава оборонного відомства звернув увагу на великий модернізаційний ресурс, який мають літаки, що нині перебувають на озброєнні Збройних Сил України, та широкому спектрі їх застосування.

– У літаків МіГ-29 величезні можливості для модернізації. Літак Су-27 після модернізації можна буде використовувати і як винищувач-перехоплювач, і як штурмовик. Згодом, зі збільшенням відповідних бюджетних асигнувань, не виключена можливість придбання нових літаків. Перспектива є, але поки що ми повинні повністю використати можливості тих літаків, що стоять у нас на озброєнні. Сьогодні перед вами у строю – 18 літаків, а пілоти – старші лейтенанти, капітани, які постійно літають! Це – майбутнє Повітряних Сил Збройних Сил України! – наголосив Михайло Єжель.

Також глава оборонного відомства повідомив представникам ЗМІ, що у Збройних Силах України триває активна робота щодо формування пілотажної групи "Українські соколи".

– Люди підібрані, техніка відремонтована, вже готові шість літаків, але ми плануємо залучити ще два літаки для резерву. А далі – копітка робота з підготовки власної української пілотажної групи, яка б не поступалася рівнем майстерності тим, що існують в арміях деяких держав, – наголосив Міністр оборони України Михайло Єжель.

За повідомленням Департаменту преси та зв'язків із засобами масової інформації Міноборони.

АВІАБУДУВАННЯ

ВАТ "МОТОР СІЧ" одержало сертифікат типу на двигун ТВ3-117ВМА-СБМ1В

Державна авіаційна адміністрація України видала ВАТ "МОТОР СІЧ" сертифікат типу на двигун ТВ3-117ВМА-СБМ1В та його серії. Про це повідомив голова ради директорів підприємства В'ячеслав Богуслаєв. За його словами, цим офіційно засвідчено спроможність двигунів, що випускаються на підприємстві.

– Ми організували в себе вертолітне виробництво... У нас йде процес сертифікації середньоважкого вертольота Мі-8Т с нашим новим двигуном. Днями нам вручили сертифікат. Таким чином, узаконені всі необхідні етапи з сертифікаційного базису гвинтокрилої машини. Тепер ми маємо приступити до її серійного виробництва. Частково її будемо виготовляти в себе, на спеціально відведеному для цього на аеродромі майданчику, – сказав керівник ВАТ "МОТОР СІЧ".

"ЄВРО-2012"

Новий термінал аеропорту "Донецьк" здадуть до кінця року

Новий термінал аеропорту "Донецьк" введуть в експлуатацію наприкінці грудня цього року. Про це повідомив Віце-прем'єр-міністр України – Міністр інфраструктури України Борис Колесніков під час наради в Донецьку, присвяченої підготовці міста до фінальної частини чемпіонату Європи з футболу 2012 року.

На нараді, що відбулася у будівлі нового терміналу міжнародного аеропорту "Донецьк", обговорювалися питання здачі аеропорту, будівництва і реконструкції доріг, готовності готельного комплексу тощо. Зокрема, мова йшла про оздоблювальні роботи терміналу, паркінг, інженерне і технологічне устаткування, благоустрій прилеглої території. Віце-прем'єр поставив жорсткі терміни здачі об'єкта – до 28 грудня поточного року.

– До пуску залишилося не так багато часу. Це дуже сучасний аеропорт, максимально зручний для пасажирів і здатний приймати більше трьох мільйонів пасажирів на рік, – сказав Борис Колесніков. Про це повідомляє пресслужба Міністерства інфраструктури.

Підготував Сергій Клименко. "Крила України".

СПІВЧУТТЯ

Командування, Вчена рада та науково-педагогічні працівники Національного університету оборони України з глибоким сумом сповіщають, що 9 вересня 2011 року на 81-му році пішов з життя досвідчений вчений, педагог та вихователь, учасник Великої Вітчизняної війни, професор кафедри авіації доктор технічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України генерал-майор авіації у відставці

Котельніков Геннадій Нилович

Котельніков Геннадій Нилович народився 8 лютого 1931року в с. Анфалово Кировської області у родині селянина. В серпні 1950 року вступив до Казанського військового авіаційно-технічного училища Дальньої авіації, яке закінчив у 1952 році. З 1952 року по 1957 рік проходив військову службу на посаді інструктора практичного навчання моторного циклу училища. У 1957 році вступив до Військово-повітряної інженерної академії ім. М.Є. Жуковського, яку закінчив з відзнакою у 1962 році. З 1962 року по 1965 рік проходив навчання в ад'юнктурі академії. Після закінчення ад'юнктури і захисту кандидатської дисертації був призначений на посаду викладача кафедри аеродинаміки і динаміки польоту Київського ВВАІУ. У 1968 році призначений на посаду заступника начальника інженерного факультету Київського ВВАІУ. В 1977 році призначений на посаду заступника начальника Київського ВВАІУ з навчальної та наукової роботи. У 1985 році Геннадій Нилович захистив докторську дисертацію, а у 1987 році йому було присвоєно вчене звання – професор. Після звільнення в запас у 1991 році працював на посаді професора кафедри безпеки польотів Київського інституту ВПС, кафедри авіації інституту авіації та протиповітряної оборони Національного університету оборони України.

У жовтні 2002 року указом Президента України Котельнікову Геннадію Ниловичу присвоєне почесне звання "Заслужений діяч науки і техніки України".

За час науково-педагогічної діяльності Геннадій Нилович підготовив не одну тисячу висококваліфікованих військових авіаційних фахівців для авіації Радянського Союзу, України, країн СНД та іноземних держав. Геннадій Нилович заснував наукову школу з безпеки польотів авіації, підготував понад 25 докторів та кандидатів технічних наук.

Геннадій Нилович за час своєї діяльності нагороджений орденом Червоної Зірки та багатьма медалями.

Все своє життя, сили та знання Геннадій Нилович присвятив чесному та відданому служінню Батьківщині.

Глибоко сумуємо з приводу смерті Геннадія Ниловича та висловлюємо свої сердечні співчуття його рідним і близьким.

Світла пам'ять про Геннадія Ниловича Котельникова назавжди збережеться в наших серцях.

Командування, Вчена рада та науково-педагогічні працівники Національного університету оборони України.

Зв’язківці їдуть в поле!

Ще один підрозділ Повітряного командування “Захід” вирушив з пункту постійної дислокації на полігон для участі в комплексі навчань “Адекватне реагування-2011”. Другий батальйон зв’язку окремого полку зв’язку 14 вересня у складі дев’яти одиниць техніки і тридцяти військовослужбовців здійснив 300-кілометровий марш за маршрутом Львів – Броди – Рівне – 233-й загальновійськовий полігон. Тут на місцевості фахівці розгорнуть польовий вузол зв’язку.

Командир батальйону підполковник Ігор Кравцов одержав відповідальне завдання: забезпечити безперебійним і стійким зв’язком компоненту Повітряних Сил Збройних Сил України, польоти авіації і взаємодію між військами і командуванням 13-го армійського корпусу та Повітряного командування “Захід”. За словами командира, досвіду та навичок його підлеглим не бракує. Особовий склад неодноразово брав участь у масштабних навчаннях. У 2008 році зв’язківці Повітряного командування “Захід” вже забезпечували зв’язок на Рівненському полігоні в ході тренувань окремої механізованої бригади. У 2010 році вони тренувалися під час експериментальних навчань авіаційної частини в Коломиї. Не сидять склавши руки фахівці і в пункті постійної дислокації – намагаються якомога більше працювати на техніці і підвищувати рівень професіоналізму. Та хоча досвіду зв’язківцям не позичати, до цьогорічного заходу підлеглі підполковника Кравцова готувалися надзвичайно ретельно. Готовність кожного автомобіля, кожної радіостанції неодноразово перевіряли особисто командир батальйону і його заступник з озброєння майор Євген Оріхівський.

“Взагалі підготовка до навчання розпочалася ще навесні. Почали з одиночної підготовки особового складу. Потім відбулось бойове злагодження в складі екіпажів, відділень, рот, батальйону. Відпрацьовували навчально-тренувальні завдання по зв’язку, військовослужбовці складали нормативи зі спеціальної, технічної та тактико-спеціальної підготовки, які включали в себе розгортання та згортання станцій, роботу на засобах зв’язку тощо. Автомобільну техніку в основному готували під час щоквартальних паркових тижнів та паркових днів”, – каже майор Євген Оріхівський.

Сприяло підготовці батальйону й командування полку. Управління частини на чолі з командиром полковником Мирославом Курчаком подбало про нові акумуляторні батареї для техніки, запасні частини, про пальне для здійснення маршу та допідготовку водіїв тощо. Долучились до роботи і кращі фахівці з інших батальйонів. Вони надали всебічну теоретичну і практичну допомогу колегам, які залучаються до навчання.

Надавав допомогу товаришам і заступник начальника вузла АСУ батальйону зв’язку та АСУ капітан Юрій Бучинський. Він каже, що відпрацював з колегами чимало вправ: “Батальйон забезпечуватиме учасників навчань різними видами зв’язку: ультракороткохвильовим для радіообміну з літаками, безпровідним і провідним для мовлення і розпоряджень керівного складу. Для виконання цих завдань зв’язківці беруть з собою цілий арсенал спеціальної техніки. Усі станції перевірені, про це зроблено запис у відповідному журналі: “Контрольний огляд проведено, радіостанція працездатна, готова до виконання бойових завдань”.

Важче йшла підготовка автомобільної техніки. Не є таємницею те, що її ресурс вичерпався або знаходиться на межі. До того ж, машини не їздять регулярно, а тривалий час простоюють в боксах. До чого це призводить, знає кожний автолюбитель – характерними несправностями в таких випадках є закупорювання паливної системи, розгерметизація шлангів та патрубків, руйнація гумових деталей автомобіля. Звичайно, новачок з такою технікою ради не дасть, а от досвідчені офіцери, прапорщики і контрактники можуть і готувати такі машини до маршу, і експлуатувати їх. Таких фахівців в батальйоні більшість. Вони мають досвід участі в подібних маневрах, тож знають як готувати ввірені авто і чого чекати від них в дорозі. Серед них – начальник центру каналоутворювальних систем капітан Станіслав Костенко, технік батальйону старший прапорщик Андрій Шепелявець, начальник радіорелейної станції сержант Василь Садовий та інші.

“Перед маршем я обов’язково з особливою ретельністю виконую стандартні перевірки технічного стану автомобіля – вимірюю рівень масла у двигуні, мостах і коробці передач, рівень охолоджувальної рідини, тиск в шинах, перевіряю працездатність світлообладнання, щільність резинових з’єднань, герметичність шлангів і патрубків. Звертаю особливу увагу на паливну систему. Бак не повинен мати слідів іржі, фільтри мають бути чисті”, – розповідає Василь Садовий.

Висновок контрольної перевірки автомобільної техніки, яку проводив заступник командира окремого полку зв’язку підполковник Володимир Мельник, – “батальйон до маршу і виконання завдань за призначенням готовий”.

“Техніка зв’язку та автомобілі – головні чинники успішного виконання покладених завдань. Однак найважливіше, – підкреслює наостанок командир батальйону підполковник Ігор Кравцов, – це готовність до навчання людей. Я бачу в очах підлеглих впевненість у своїх силах та бажання виконати завдання високої складності. Нема розгубленості чи незадоволення, усі бажають вкотре випробувати себе в полі, тож вирушаю в далеку путь з добрим настроєм”.

Владислав Назаркевич.
“Крила України”.
Фото автора.

На знімках: під час підготовки і контрольної перевірки автомобільної техніки батальйону зв’язку окремого полку зв’язку до маршу.

На порозі кульмінації бойової підготовки

12 вересня стартував третій етап тактичних навчань з бойовою стрільбою “Адекватне реагування – 2011”. Зокрема, у табірному зборі, що на базі гвардійського Феодосійського зенітного ракетного полку Повітряного командування “Південь” Повітряних Сил ЗС України, з цієї нагоди відбувся урочистий мітинг, який розпочався урочистим підняттям Державного прапора України і Прапора Повітряних Сил Збройних Сил України.

Із початком практичної фази особовий склад вітав заступник командувача ПС з бойової підготовки – начальник управління бойової підготовки Командування ПС ЗС України генерал-лейтенант Віктор Сідаш.

– Відповідні завдання вам були поставлені ще на початку навчального року, упродовж якого підрозділи наполегливо готувались. Тому, переконаний, ви маєте продемонструвати лише відмінні результати, – підкреслив генерал-лейтенант Віктор Сідаш, звертаючись до учасників навчань.

– Бойові пуски – це практично кульмінація нашої підготовки протягом 2011 року, – підкреслив командир Повітряного командування “Південь” генерал-майор Павло Зуєв, – це контроль рівня підготовки і у навчально-тренувальному центрі, і оцінка нашої підготовки в пунктах постійної дислокації. Наприкінці цього тижня ми підходимо до проведення імітованих і бойових пусків. Це серйозний і відповідальний захід, до початку якого підрозділи мають вийти із високим рівнем підготовки.

Під час урочистого заходу настоятель храму Миколи Чудотворця отець Богдан провів молебень і освячення особового складу на успішний початок третього етапу тактичних навчань з бойовою стрільбою “Адекватне реагування – 2011”. Також на урочистостях були присутні представники греко-католицької церкви, зокрема головний військовий капелан Одесько-Кримського екзархату Української греко-католицької церкви протоієрей отець Микола Квич та капелан Криму протоієрей Богдан Костецький.

Варто зазначити, що до Дня зенітних ракетних військ, за ініціативи командувача Повітряних Сил Збройних Сил України, проводився фотоконкурс “Ми служимо в зенітних ракетних військах”, у якому брали участь представники усіх зенітних ракетних частин. За перше місце у фотоконкурсі перехідним Кубком була нагороджена Херсонська гвардійська ордена Червоного Прапорна зенітна ракетна бригада. Також були нагороджені й безпосередні учасники. Від імені командувача Повітряних Сил Збройних Сил України генерал-лейтенант Віктор Сідаш нагородив грамотами: за перше місце у номінації “Бойовим традиціям вірні” представника Херсонської зенітної ракетної бригади капітана Олександра Поправка та за здобуте друге місце в номінації “Уміємо служити – уміємо відпочивати” представника Шепетівського зенітного ракетного полку капітана Богдана Джелика.

Сергій Балановський.
Фото автора.

БОЙОВА ГОТОВНІСТЬ

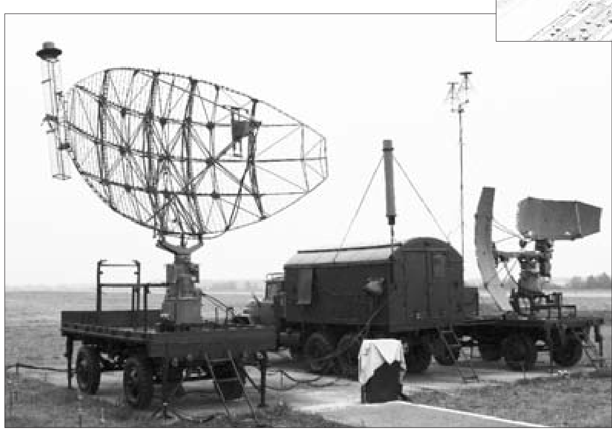
РТВ: генеральна репетиція перед "Євро-2012"

Будь-які навчання, особливо із застосуванням бойової техніки та озброєння, потребують неабиякого контролю й заходів безпеки. "Очима" та "вухами" Повітряних Сил є радіотехнічні війська. Завданнями РТВ на головному навчанні року "Адекватне реагування – 2011" є контроль за використанням повітряного простору, видача бойової інформації на активні засоби зенітних ракетних військ та пункти наведення винищувальної авіації, яка працює по мішенях.

– Готуючись до навчань, ми завчасно створили угруповання РТВ на "Чауді", – говорить начальник радіотехнічних військ Командування Повітряних Сил Збройних Сил України генерал-майор Артур Артеменко. – В цю систему увійшло майже сорок локаторів, і безпосередньо залучено понад півтори сотні особового складу. Вперше у цьогорічних навчаннях задіяні не тільки "місцеві" (кримські) локатори, а й передислоковані з інших радіотехнічних бригад Повітряних командувань "Південь" та "Центр". А щодо особового складу, то в навчанні беруть участь досвідчені воїни зі всієї України. В рамках підготовки до "Адекватного реагування – 2011" всі військовослужбовці пройшли гарну підготовку, яка проводилась у три етапи: на місцях постійної дислокації, у навчальних центрах та безпосередньо на полігоні "Чауда". Зараз угруповання радіотехнічних військ повністю розгорнуте, випробуване під час обльотів авіації і на всі сто готове до виконання завдань.

Як зазначив начальник радіотехнічних військ, минулого року в ході проведення практичної фази комплексу навчань "Взаємодія – 2010" підрозділи РТВ забезпечили якісне радіолокаційне забезпечення авіації та зенітних ракетних військ Повітряних Сил, підрозділів та частин Сухопутних військ, кораблів Військово-Морських Сил.

– Сьогодні війська продовжують виконувати визначені завдання в рамках "Адекватного реагування – 2011". Та на відміну від минулорічних навчань, цього року ми маємо перевагу – до складу радіолокаційного озброєння введені нові цифрові локатори. Вся інформація з них надходить на виносні пристрої у цифровій формі. Це значно підвищує бойові можливості офіцерів бойового управління. Адже якщо раніше інформація про повітряну обстановку видавалась із затримкою, то зараз – в реальному масштабі часу, – говорить генерал-майор Артур Артеменко.

За його словами, в "Адекватному реагуванні – 2011" задіяні декілька радіолокаційних взводів, які у складі угрупования радіотехнічних військ забезпечуватимуть проведення футбольного чемпіонату "Євро-2012" в Україні. Навички, які отримає особовий склад у ході навчань, дуже знадобляться на час "Євро-2012". Варто також додати, що в системі безпеки футбольної першості Європи працюватимуть і нові радіолокаційні станції. "Адекватне реагування – 2011" – це свого роду генеральна репетиція перед чемпіонатом.

– Сподіваюсь, що результати роботи моїх підлеглих дозволять успішно виконати завдання як авіації, так і зенітних ракетних військ Повітряних Сил. Адже кінцевий результат досягається спільними зусиллями всіх родів військ виду Збройних Сил України. Ми зробимо все, щоб по закінченню "Адекватного реагування – 2011" наші військовослужбовці повернулись у місця постійної дислокації зі справною технікою, здорові, сповнені бойовим духом та налаштовані й надалі нарощувати свій бойовий досвід під час наступних навчань, – підсумував начальник радіотехнічних військ Командування Повітряних Сил ЗС України генерал-майор Артур Артеменко.

Олександр Олехнович.
"Крила України".
Фото автора.

ПРИЗОВ

"Військкомат готовий до роботи як у мирний, так і у воєнний час..."

Підготовка до проведення призовної кампанії "Осінь-2011", робота з кандидатами для проходження військової служби за контрактом та рівень мобілізаційної готовності військкоматів Харківщини протягом декількох днів були в полі зору робочої групи з числа офіцерів Генерального штабу ЗС України.

Очолив комісію начальник відділу супроводження переходу на військову службу за контрактом Управління призову та комплектування Головного управління особового складу Генерального штабу ЗС України полковник Валерій Дендеберя.

Офіцери з вищого штабу детально вивчили загальний стан справ у Харківському обласному військовому комісаріаті Територіального управління "Північ" та підпорядкованих йому районних військових установах. При цьому особливу увагу представники військової інспекції приділили саме роботі з кандидатами для проходження військової служби за контрактом.

У перший день роботи комісії обласний військовий комісар полковник Олексій Середа ознайомив представників Генштабу із показниками мобілізаційної готовності в регіоні, акцентував увагу на тісних зв'язках з місцевими органами самоврядування та особисто представив окремі підрозділи.

На збірному пункті ОВК заступник обласного військового комісара з призову полковник Юрій Калгушкін відзвітував про готовність до зустрічі призовників. Казарми, їдальня, класи професійного відбору та інші об'єкти збірного пункту отримали лише позитивні оцінки з боку вищого командування.

Згодом члени комісії побували в установі, що розташована далеко від промислового Харкова, – у Дергачівсько-Золочівському об'єднаному районному військкоматі.

Про характер мобілізаційної готовності у двох районах області інспекції розказав районний військовий комісар полковник Сергій Басаргін.

– Наш військкомат на 100% готовий до роботи як у мирний, так і у воєнний час. Що ж до показників роботи цього року, то ми вже повністю виконали план по військовослужбовцях-контрактниках, відібрали 93% кандидатів для навчання у військових вузах та не мали жодних проблем з весняними призовниками-строковиками, – доповів комісії офіцер.

Другий день перебування на Слобожанщині полковник Валерій Дендеберя присвятив перевірці обласного військкомату та ще декількох ОРВК міста Харків.

За словами полковника Валерія Дендебері, військкомати Харківщини повністю готові діяти за призначенням та правильно розуміють сучасні пріоритети у відборі призовників для служби на професійній основі.

Дмитро Горбунов.
м. Харків.
Фото автора.

ДО ДНЯ МОБІЛІЗАЦІЙНОГО ПРАЦІВНИКА

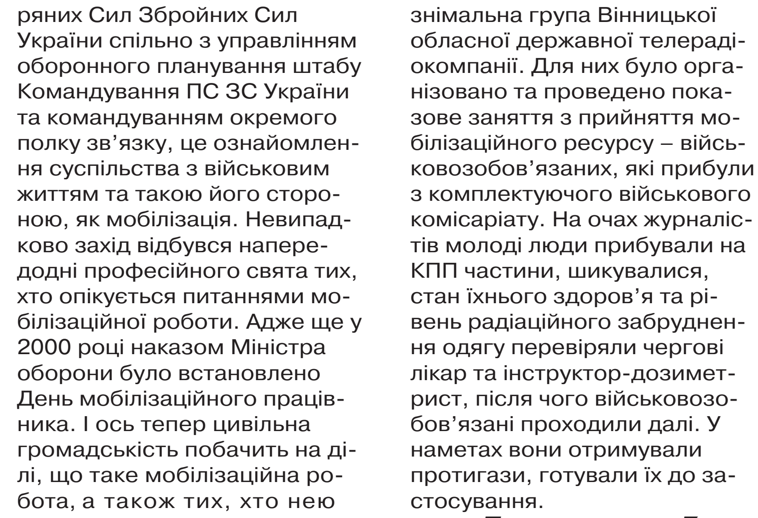
Мобресурс, шикуйсь!

Незадовго до професійного свята мобілізаційних працівників Збройних Сил України у Вінниці представникам ЗМІ було продемонстровано практичну складову мобілізаційної роботи у військах. Показове заняття для цивільних журналістів провели на території окремого полку зв'язку Повітряних Сил Збройних Сил України, яким командує підполковник Олександр Горбатюк.

Мета цього заходу, організованого та проведеного пресцентром Командування Повітряних Сил Збройних Сил України спільно з управлінням оборонного планування штабу Командування ПС ЗС України та командуванням окремого полку зв'язку, це ознайомлення суспільства з військовим життям та такою його стороною, як мобілізація. Невипадково захід відбувся напередодні професійного свята тих, хто опікується питаннями мобілізаційної роботи. Адже ще у 2000 році наказом Міністра оборони було встановлено День мобілізаційного працівника. І ось тепер цивільна громадськість побачить на ділі, що таке мобілізаційна робота, а також тих, хто нею займається.

До окремого полку зв'язку прибули представники місцевої преси, радіомовлення та знімальна група Вінницької обласної державної телерадіокомпанії. Для них було організовано та проведено показове заняття з прийняття мобілізаційного ресурсу – військовозобов'язаних, які прибули з комплектуючого військового комісаріату. На очах журналістів молоді люди прибували на КПП частини, шикувалися, стан їхнього здоров'я та рівень радіаційного забруднення одягу перевіряли чергові лікар та інструктор-дозиметрист, після чого військовозобов'язані проходили далі. У наметах вони отримували протигази, готували їх до застосування.

Продовження на 7 стор.

НА ПОЛІГОН

Бойові стрільби – тест на зрілість

В умовах ведення сучасного бою мало не визначальну роль відіграє уміння військовослужбовця швидко орієнтуватись та правильно діяти за різних обставин, що у свою чергу напряму залежить від рівня теоретичних знань і практичних навичок роботи на бойовій техніці. У Харківському університеті Повітряних Сил імені Івана Кожедуба практичній підготовці курсантів приділяють чимало уваги, і особливо це стосується саме курсантів випускного курсу.

Зовсім недавно особовий склад випускного курсу факультету протиповітряної оборони Сухопутних військ університету завершив підготовку до участі у проведенні тактичних навчань з виконанням бойових стрільб на Державному полігоні "Чауда". Аби збільшити ефективність підготовчого процесу та його координації на факультеті створили штаб керівництва навчом кафедри тактики військ ППО Сухопутних військ полковником С.Ореховим.

Зважаючи на те, що заняття з курсантами були націлені на розвиток практичних умінь і навичок з експлуатації техніки та її бойового застосування, організацію й проведення занять поклали на найдосвідченіших фахівців факультету, зокрема полковника С.Коваленка, підполковника С.Леушина та капітана Д.Литовченка. На заключному етапі підготовки до практичних стрільб курсанти склали заліки щодо знання озброєння і техніки, правил стрільби та практичної роботи на зенітних комплексах. Враховуючи всю важливість навчань, курсантів розподілили по бойових обслугах відповідно до рівня знань та психологічної сумісності.

Для курсантів-випускників практичні навчання з виконанням бойових стрільб на Державному полігоні "Чауда" – це перший іспит з професіоналізму і вміння виконувати функціональні обов'язки на офіцерських посадах. Як зазначив начальник факультету ППО СВ полковник С.Ворошилов, у своїх курсантах він впевнений повністю, вони здатні виконати поставлені завдання.

І.Будур.

РІЧНИЦІ

Ювілей альма-матер офіцерів ЗРВ

Одразу після Другої світової війни дуже швидко стали розвиватися і застосовуватися в різних місцях планети засоби повітряного нападу. Для їх знищення чи нейтралізації у Радянському Союзі була організована протиповітряна оборона окремих об'єктів, військ, а також промислових районів і країни в цілому. На заміну зенітній артилерії у першій половині 60-х років до Військ ППО почали надходити перші зразки зенітних ракетних комплексів С-25, на базі яких формувались зенітні ракетні частини. До кінця 60-х років зенітні ракетні війська сформувались як самостійний рід військ, що входив до Військ Протиповітряної оборони.

Для підготовки фахівців з експлуатації та бойового використання зенітних ракетних комплексів 12 вересня 1956 року у Харкові було створено факультет спецтехніки у складі Артилерійської радіотехнічної академії Радянської армії.

Перший випуск – це 100 чоловік, які вивчали зенітний ракетний комплекс С-75 – був проведений уже у 1959 році. Молодші офіцери, як правило, призначались на посади заступника головного інженера полку. Успішна підготовка висококваліфікованих фахівців для нової на той час техніки була забезпечена високим рівнем викладання на науковій основі на спеціально-технічних (професійно-орієнтованих) кафедрах, а також постановкою спеціальних курсів з основ побудови зенітного ракетного озброєння.

Важливість та складність поставлених перед факультетом спецтехніки завдань обумовили його реформування у 1959 році. На базі цього факультету створено два факультети: факультет радіотехнічних станцій наведення зенітних керованих ракет та факультет наземного та бортового електрообладнання зенітних керованих ракет.

Слухачі факультетів навчались 5 років і вивчали не тільки фундаментальні науки, але й озброєння та військову техніку ПРО і ППО та випускались у відповідні роди Військ ППО СРСР. У 1969 році комісією Головного штабу Військ ППО прийнято рішення сформувати факультети і кафедри за родами військ. Відтак у серпні 1969 року розпочалося формування факультету зенітних ракетних військ, який розпочав підготовку слухачів 1 серпня 1969 року. За період з 1969 по 1993 роки на кафедрі підготовлено 3 доктори наук і 87 кандидатів наук.

Факультет зенітних ракетних військ розпочав формувати полковник Олексій Ісаєв, а через деякий час начальником факультету був призначений кандидат технічних наук доцент полковник Михайло Морозов, у подальшому – заслужений працівник вищої школи України, генерал-майор.

В 1993 році після розформування Військової інженерної радіотехнічної академії ППО ім. Маршала Радянського Союзу Л. Говорова факультет зі всіма науковими надбаннями перейшов до складу Харківського військового університету.

Наприкінці минулого століття факультет став готувати фахівців за спеціалізацією "Зенітні ракетні системи та комплекси середньої дальності" (Бук, Круг, С-300В1). Приблизно з того часу там стали проходити навчання та перепідготовку офіцери керівного складу підрозділів, частин і з'єднань ЗРВ за шістьма спеціальностями, військові спеціалісти інших держав за міжнародними домовленостями, а також студенти цивільних вищих навчальних закладів за програмою підготовки офіцерів запасу.

У 2004 році внаслідок реформування військової освіти та створення Харківського університету Повітряних Сил ЗС України факультет увійшов до складу нового видового вузу.

12 вересня цього року факультет відзначив свій черговий день народження. Очолює його кандидат технічних наук, доцент полковник Юрій Наливайко. Цей офіцер зробив чимало доброго для даного структурного підрозділу університету. Саме з приходом Юрія Володимировича тут стали активно впроваджуватися сучасні методи та форми навчання, а нові підходи у викладанні матеріалу значно наблизили факультет до вимог нових стандартів.

На базі факультету здійснюється підготовка на базові зразки озброєння зенітних ракетних військ, що знаходяться на озброєнні ЗС України – АСУ Байкал-1, ПБУ 5Н83С, ПБУ 9С740Н1, С-200В1, С-300П, Бук-М1.

Окрім цього, на базі факультету існують курси підвищення кваліфікації офіцерів військ та методично й інженерно-технічно забезпечена підготовка студентів.

Наразі на факультеті ЗРВ навчається близько 340 курсантів, з яких 6 – дівчата. Заняття ж з профілюючих дисциплін на факультеті проводить науково-педагогічний склад переважно з числа офіцерів. Усі вони мають досвід служби у зенітних ракетних військах, а декілька – досвід бойових дій у війнах і локальних конфліктах. Загалом із загальної кількості викладачів факультету 80% відсотків мають науковий ступінь, що може свідчити про якісну підготовку майбутніх офіцерських кадрів.

Протягом останніх років факультет постійно відзначається лише у кращий бік щодо організації та проведення різносторонніх науково-методичних заходів. Науково-педагогічними працівниками факультету у 2010-2011 навчальному році видано 9 навчальних посібників, 42 наукових статті та 27 тез доповідей на наукових та науково-технічних конференціях. Також вони беруть активну участь як співвиконавці в науково-дослідних роботах та оперативних завданнях, що виконуються науковим центром університету.

Протягом усього навчального року активно долучаються до науково-технічної діяльності факультету і курсанти. Так, під час проведення наукових конференцій в ХУПСі цього року виступили з доповідями майже 50 курсантів факультету.

Слід наголосити на тому, що минулого року 20 курсантів факультету взяли участь у практичних діях під час комплексу навчань "Взаємодія-2010" на полігоні Чауда. У ході тренувань у курсантів факультету практично було перевірено знання та вміння виконувати бойові завдання на посадах операторів у складі бойової обслуги зенітного ракетного дивізіону С-300ПС, С-200В та окремого зенітного ракетного дивізіону Бук-М1. Також курсанти випускного курсу змогли отримати практичні вміння у веденні бою із імітованими пусками ракет по мішені типу ВР-3. Разом з курсантами на полігоні Чауда був і начальник факультету полковник Юрій Наливайко та декілька викладачів факультету, які надавали методичну допомогу та стежили за успіхами своїх вихованців. Загальна ж оцінка дій курсантів під час виконання навчально-бойових завдань становила 4,57.

Може факультет пишатися й розвинутою навчально-матеріальною базою. Тут діє майданчик озброєння та військової техніки, на якому розташовані АСУ "Байкал-1" з ремонтно-діагностичним комплексом, зенітна ракетна установка С-300П, різні пускові установки, кабіни, пункт бойового управління зенітного ракетного комплексу Бук-М1, зенітна ракетна станція С-200В та С-300В1 тощо.

У навчальному корпусі створено понад 20 сучасних навчальних аудиторій, із яких 3 – лекційні, 6 – зі зразками озброєння та військової техніки, 2 комп'ютерних класи, решта – спеціалізовані за типами ЗРС (ЗРК), що обладнані відповідними стендами.

– Мені дуже приємно відзначити, що наш факультет існує ось уже 55 років. Це вже поважна дата в історії військової освіти та науки: вже більше ніж півстоліття науково-педагогічний склад факультету готує справжніх спеціалістів для протиповітряної оборони. Це – той офіцерський кістяк, без якого не обійдеться жодне військове формування будь-якої країни світу, – підкреслив полковник Юрій Наливайко та продовжив, – також я маю надію на те, що ще не один десяток років наш факультет поповнюватиме ЗС України молодими кадрами.

Дмитро Чалий.
м. Харків.
Фото автора.

ШЕФСЬКА ДОПОМОГА

Влада про юних захисників Вітчизни не забуває

У Чернігові такому важливому питанню, як шефські зв'язки, завжди приділялося й приділяється чимала увага.

Командування військових частин та установ завжди, по можливості, іде назустріч проханням міста – навчальних закладів, громадських організацій тощо, а представники місцевих органів самоврядування так само, як можуть, допомагають військовим. Так, нещодавно у рамках цієї співпраці ліцеїсти Чернігівського ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою отримали дуже необхідний та недешевий подарунок від обласної влади. Голова Чернігівської обласної державної адміністрації Володимир Хоменко, вітаючи юнаків у погонах із Днем знань, презентував ліцею сучасне обладнання для комп'ютерного класу 9 комп'ютерів новітнього покоління, ноутбук і інтерактивний екран. Це – неабияка підмога майбутнім захисникам Вітчизни, які сьогодні опановують ази професії військового. Відтепер завдяки цьому подарунку у ліцеї організація навчального процесу значно покращиться.

Олександр Парій.
м. Чернігів.
Фото автора.

ДО ДНЯ МОБІЛІЗАЦІЙНОГО ПРАЦІВНИКА

Мобресурс, шикуйсь!

Закінчення. Початок на 5 стор.

Тим часом представник управління оборонного планування штабу Командування Повітряних Сил ЗС України підполковник Олег Підгаєць розповідав журналістам про те, як і для чого проводиться мобілізаційна робота.

– Спеціалісти організаційно-мобілізаційних органів здійснюють планування, матеріально-технічне та інформаційно-аналітичне забезпечення мобілізаційного розгортання Збройних Сил України, а також призов громадян України на строкову військову службу, комплектування військ офіцерами та військовослужбовцями служби за контрактом, – розповів офіцер.

Крім того, представники засобів масової інформації дізналися про те, що за 20 років існування Збройних Сил України фахівцями мобілізаційних органів розроблено близько 1000 наказів і директив Міністра оборони України та начальника Генерального штабу Збройних Сил України, а військовими комісаріатами за цей час призвано на військову службу понад 2 мільйони громадян України.

Олексій Тригуб.

ДОНОРСТВО

Бідон крові від корольовців

Кров, як відомо, є найціннішою життєвою рідиною. І найбільше люди розуміють її цінність під час війн чи катаклізмів, коли поранених та хворих, яким потрібне термінове переливання крові, багато, а банк крові тане на очах... Тому у мирний час, в умовах спокійної обстановки, завжди створюються запаси крові та її компонентів, аби її вистачило тоді, коли виникне необхідність.

За радянських часів донорство всіляко заохочувалося. Донорам надавалися додаткові відпустки, їм давали грошові премії та нагороджували почесних донорів. Сьогодні Міністерство охорони здоров'я такої можливості не має, і тому армія донорів скоротилася на порядок. МОЗ офіційно визнає, що у 1991 році звання "Почесний донор" мало майже півтора мільйони громадян, а вже у 2010 році – менше ста тисяч. Кожен із цих людей здав у "криваві" засіки Батьківщини понад сто разових максимально припустимих доз крові чи її компонентів. Ще 60 українців мають почесне звання "Заслужений донор України", а Володимир Ніколаєв із Дніпропетровська, який здав кров і плазму понад 500 разів, став Героєм України.

У всі часи велику кількість донорів Батьківщині давала армія. Військовослужбовцям завжди раді на станціях переливання крові, адже медики знають: військові – найбільш здорова категорія громадян. Недарма щороку військовослужбовці Збройних Сил України проходять диспансеризацію, під час якої кожного з них прискіпливо вивчають лікарі.

Днями, за ініціативою начальника Житомирського військового інституту імені С.П.Корольова Національного авіаційного університету, заслуженого діяча науки і техніки України, лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки, доктора технічних наук, професора полковника Юрія Даника, та на підставі наказу Міністра оборони України "Про подальший розвиток донорства крові та її компонентів у Збройних Силах України" була проведена благодійна акція у підтримку добровільного донорства крові серед військовослужбовців та працівників Збройних Сил України інституту. Понад 80 офіцерів, курсантів та працівників Збройних Сил проявили милосердя та виявили бажання надати допомогу хворим і постраждалим, які потребують порятунку від різних хвороб. Пунктом здачі крові став спортивний зал військового інституту, де протягом чотирьох годин працювала виїзна амбулаторія Головного військово-медичного клінічного центру і всі бажаючі змогли зробити свій внесок для порятунку людських життів. Кожен донор здав по 400 мл крові. Таким чином корольовці здали близько 35 літрів безцінної життєдайної рідини. Були серед курсантів і такі, хто вже неодноразово здавав кров заради порятунку іншого життя. Саме вони й стали прикладом для інших, тому що не залишаються байдужими до чужих проблем та труднощів і виявилися готовими подарувати часточку себе заради порятунку іншого життя.

Олексій Тригуб.
м. Житомир.

ВШАНУВАННЯ

Днями у Вінниці, в приміщенні Вінницького центру професійно-технічної освіти, технологій та дизайну, пройшов вечір пам'яті, присвячений 90-річчю від дня народження почесного громадянина міста Вінниця генерал-майора у відставці Анатолія Петровича Буреннікова.

Вінниця вшанувала пам'ять свого почесного громадянина

Анатолій Буренніков пройшов усю війну, брав участь у визволенні Вінниці, за що у повоєнні роки, вже будучи військовим комісаром цього міста, отримав статус почесного громадянина. 15 років полковник Анатолій Буренніков керував Вінницьким міським військовим комісаріатом, брав активну участь у суспільному житті міста.

Не випадково вечір пам'яті пройшов саме у Центрі професійно-технічної освіти, технологій та дизайну, адже ось уже 20 років у цьому навчальному закладі діє Музей почесних громадян міста, єдиний народний музей у Вінниці. В експозиції – понад 200 експонатів. Це – фотокартки, нагороди та особисті речі почесних громадян Вінниці, серед яких – Герої Радянського Союзу та видатні особистості краю, люди, які визволяли, відбудовували та розбудовували це подільське місто протягом останнього півстоліття. Періодично у навчальному закладі відбуваються зустрічі учнів, переважна більшість із яких – дівчата – з почесними громадянами міста, які ще живі й можуть завітати до Центру. Донедавна найактивнішими з них були генерал-майор у відставці Анатолій Буренніков та полковник у відставці Іван Павлов. Останній на початку війни, будучи лейтенантом, командував полком під час оборони Вінниці, важко пораненим потрапив у полон, а одужавши, утік з табірного лазарету й до самого визволення міста очолював групу підпільників. Цього разу Іван Григорович був єдиним на вечорі пам'яті почесним громадянином міста: його молодший за віком колега, якому 18 серпня цього року мало би виповнитися 90 років, рік тому пішов із життя.

– Це була дуже відповідальна, вдячна людина, – сказав, відкриваючи вечір пам'яті, директор Центру професійно-технічної освіти, технологій та дизайну Володимир Петров. – А ще – надзвичайно скромна людина і прекрасний сім'янин. Нашим дівчатам завжди подобалося, коли він з величезною любов'ю у голосі розповідав про свою дружину, із якою одружився, відбуваючи восени сорок першого року на фронт, і з якою прожив довге щасливе життя…

Актова зала навчального закладу, розрахована не на багато місць, була переповненою: понад сто студентів, а також гості закладу – син почесного громадянина міста Анатолія Буреннікова, директор Інституту машинобудування і транспорту Вінницького національного технічного університету, заслужений працівник освіти України Юрій Буренніков, голова Вінницької міської ради ветеранів генерал-лейтенант у відставці Віктор Павленко (до 2004 року – заступник Головнокомандувача ВПС Збройних Сил України з тилу – начальник тилу ВПС), голови районних ветеранських організацій міста та багато інших. Вшановуючи пам'ять почесного громадянина, який менше року не дожив до ювілею, його з любов'ю згадували присутні, а колектив художньої самодіяльності навчального закладу присвятив його пам'яті свої виступи.

Олексій Береговий.
Фото автора.

Начало в №№ 27-35.

Уверенной

Летчик-испытатель В. Колесник (второй слева) и директор АВИАКОНа А. Енин (третий слева) с французскими летчиками, проходившими на предприятии обучение пилотированию вертолетов марки "Ми".

Представители предприятия были участниками Международной выставки аэрокосмических и оборонных технологий "LAAD 2009" (Бразилия, Рио-де-Жанейро), Международных аэрокосмических салонов "FIDAE 2010" (Чили, Сантьяго), "ILA Berlin Air Show 2010" (Германия, Берлин). Также АВИАКОН регулярно представляет свою продукцию на украинских международных и региональных выставках, в частности на Общегосударственной выставочной акции "Барвиста Україна 2009" (Киев), Международной универсальной выставке "Слобожанський міст 2010" (Сумы), Региональной выставке-ярмарке "Конотопская сотня 2009" (Конотоп).

Страны, с которыми сотрудничало или сотрудничает в настоящее время ГП "Конотопский АРЗ "АВИАКОН": Азербайджан, Алжир, Ангола, Афганистан, Босния и Герцеговина, Вьетнам, Грузия, Доминиканская Республика, Египет, Индия, Индонезия, Ирак, Канада, Либерия, Ливия, Литва, Македония, Мексика, Пакистан, Польша, Перу, Уганда, Франция, Хорватия, Чад, Шри-Ланка, Экваториальная Гвинея.

АВИАКОН – ВЫСОКОЕ КАЧЕСТВО И НАДЕЖНОСТЬ ПО МИРОВЫМ СТАНДАРТАМ

АВИАКОН на пути завоевания своего места на зарубежном рынке постоянно стремился к легитимности и соответствию установившимся стандартам работы. 3 августа 1998 года Государственная служба экспортного контроля Украины зарегистрировала Государственное предприятие "Конотопский авиаремонтный завод "АВИАКОН" как экспортера-импортера "товаров военного назначения и двойного использования". В соответствии с законодательством Украины, АВИАКОН на внешнем рынке работает по военной тематике через компанию "Укрспецэкспорт" или ее дочерние предприятия. С гражданскими заказчиками Конотопский АРЗ имеет право заключать прямые договоры после прохождения соответствующей экспертизы в Госслужбе экспортного контроля Украины.

С начала 90-х, как стратегия выживания АВИАКОНа в новых экономических условиях, был выбран выход предприятия на мировые рынки. Это значит, что Конотопский АРЗ должен отвечать установленным мировым стандартам организации производства, которые во многом отличались от принятых со времен СССР. Но на протяжении всей своей истории Конотопский авиаремонтный завод стабильно удерживал высокую репутацию лидера в области капитально-восстановительного ремонта авиатехники, выполняющего работы с неизменно высоким качеством. Во второй половине 1990-х годов в мире широкое распространение получили стандарты ISO серии 9000, в которых отражен международный опыт управления системой качества (СК). В 1998 году руководство АВИАКОНа поставило задачу перед коллективом предприятия реформировать существовавшую СК и довести ее до уровня, соответствующего требованиям международных стандартов ISO серии 9002. С этой целью был проведен тщательный анализ соответствия действовавшей системы требованиям, предъявляемым стандартами ISO. Затем в процессе разработки и реализации новой системы качества были скорректированы и реформированы действовавшие ранее стандарты, разработаны новые и доведены до рабочих мест. Причем специфика АВИАКОНа обязывала пройти сертификацию не только по ISO 9002, но и одновременно внедрить элементы международных стандартов AS-9000, международной военной спецификации MIL-Q-9858A, а также элементы авиационных правил JAR-145 в области ремонта. Внедрение новой системы качества охватывало все подразделения предприятия.

Основополагающим документом новой СК является "Руководство по качеству", определяющее комплект документов, в которых изложены конкретные меры и процедуры, позволяющие решать поставленные задачи в области качества при ремонте вертолетов, их агрегатов и оборудования с учетом гармонизации международных и национальных стандартов. Важнейшим разделом этого документа стала выработанная и задекларированная "Политика предприятия в области качества".

Предприятие "АВИАКОН" заявляет, что будет обеспечивать проведение политики установления, документирования и поддержания экономически эффективной системы качества, планируемой и развиваемой вместе с другими видами деятельности, с целью обеспечения требований по качеству, изложенных в контрактах.

Предприятие гарантирует поставку качественной продукции и услуг в ремонте, доработках конструкции и техническом обслуживании авиационной техники.

С целью развития этой политики система качества предусматривает:

"3.1 Внедрение на заводе национальных, а также последовательное внедрение международных стандартов в области качества серии ISO 9002, AS-9000, JAR-145, военной спецификации MIL-Q-9858A. Признание системы качества национальными, а также зарубежными Правительственными Уполномоченными органами и Авиационными Администрациями.

3.2 Обеспечение гарантированного соответствия параметров и характеристик выпускаемой продукции требованиям действующей технической документации и стандартам в соответствии с их назначением.

3.3 Ведение постоянной работы по максимальному удовлетворению требований Заказчиков в соответствии с договорами и контрактами.

Укрепление в сознании работников предприятия культа Заказчика и понимания того, что у завода есть заказы, работа и рабочие места благодаря Заказчику.

3.4 Проведение последовательной работы по повышению уровня качества, надежности и долговечности изготавливаемой продукции, ее технического сервиса. Из всех видов оценки качества приоритет отдавать оценке качества Заказчиком.

3.5 Освоение ремонта новых типов авиационной техники, внедрение в производство новых технологий.

3.6 Повышение технического уровня и качества работ в области доработок конструкции с целью повышения уровня конструктивных характеристик типа отремонтированной авиатехники в соответствии с запросами Заказчиков и сертификационными требованиями.

3.7 Последовательное проведение работ по совершенствованию организации производства и труда, создание системы материальной заинтересованности каждого работника в результатах своего труда, решение социальных вопросов.

Настоящая "Политика в области качества" призвана объединить усилия всего персонала завода в вопросах обеспечения качества продукции и экономической устойчивости в рынке. Реализация настоящей "Политики в области качества" обязательна для всего персонала завода".

Рассказывает Н.А. Зубко

Николай Александрович Зубко закончил Харьковский авиационный институт. С 1982 по 1984 гг. – авиационный техник морского ракетоносного авиационного полка. С июня 1984 года проходит службу и работает на Конотопском АРЗ. Начинал с должности заместителя начальника цеха. Был начальником цеха, помощником начальника отдела технического контроля, начальником отдела технического контроля. В настоящее время главный инженер Котонопского авиаремонтного завода АВИАКОН.

"В декабре 1999 года была завершена всеобъемлющая работа по подготовке производства к выполнению требований стандартов JAK-145. Международная организация по сертификации Bureau Veritas Quality International провела полный аудит Конотопского АРЗ и выдала Сертификат ISO 9002 № 65249 от 28.01.2000 года, подтверждающий соответствие уровня качества производимых работ и выпускаемой продукции международным стандартам. Получение этого документа стало результатом планомерной реализации ключевых ценностей предприятия.

Но мир не стоит на месте. В Европе произошла трансформация стандартов серии ISO 9002 версии 1994 года в версию ISO 9001 2000 года. Активные мировые интеграционные процессы, которые в настоящее время наблюдаются не только в Европе, но и во всем мире, выдвигают перед коллективом новые требования. АВИАКОН, в большей степени ориентированный на внешние рынки, а не только на внутренний, решительно принял вызов и пошел по пути дальнейшего реформирования действующей на предприятии системы качества в соответствии с обновленными международными стандартами. К декабрю 2002 года на АВИАКОНе была подготовлена и успешно прошла ресертификация системы менеджмента качества предприятия по требованиям ISO 9001 версии 2000. Об этом свидетельствует сертификат "Бюро Веритас" (Франция), который вручили директору предприятия А.Н. Енину на международном аэрокосмическом салоне Ле Бурже-2003.

В период с 23 по 25 марта 2010 года аудиторами Бюро Веритас Сертификейшн Украина был проведён надзорный аудит системы менеджмента качества (СМК) Конотопского авиаремонтного завода "АВИАКОН" на соответствие требованиям международных стандартов ISO 9001:2008, EN/AS 9110 и AQAP 2120. Результат аудита подтвердил, что СМК предприятия полностью документирована и функционирует в соответствии с требованиями стандартов.

Во время установочного совещания руководитель аэрокосмического сектора Бюро Веритас Сертификейшн Украина А.В. Карасёв вручил сертификат соответствия СМК предприятия стандарту НАТО по качеству AQAP 2120. Этот сертификат был подписан в Париже 8 марта 2010 года по результатам аудита ГП "АВИАКОН" с участием аудитора из Франции г-на Франсуа Дюмениля.

Понимая, что кроме соответствия организации производства международным стандартам качества, потребителей интересует также и легитимность проведенных работ, соответствие их конструкторским решениям предприятия-разработчика, на АВИАКОНе установили прочные партнерские отношения с МВЗ им. М.Л. Миля. С 1999 года Конотопский авиаремонтный завод АВИАКОН имеет сертификат полномочий на право проведения работ по

поступью

сервисному обслуживанию, выполнению доработок по техническим бюллетеням и бюллетеням промышленности вертолетов марки Ми.

Также были получены в различное время и действительны сертификаты Министерства обороны Украины и Министерства транспорта и связи Украины на право проведения капитально-восстановительного ремонта вертолетов марки Ми, выполнения доработок и проведение модернизации, Сертификат организации по техническому обслуживанию от Госавиаслужбы, Аттестат производства резинотехнических изделий, Свидетельства на право проведения метрологических и измерительных работ в сфере обороны, Сертификат ремонтной организации.

Таким образом, сегодня АВИАКОН располагает всеми необходимыми международными и внутригосударственными сертификатами соответствия системы менеджмента качества и производства, позволяющими предоставлять услуги по ремонту и доработкам вертолетов типа Ми-2, Ми-8, Ми-24, Ми-26 и их модификаций, а также по ремонту вспомогательных силовых установок АИ-9В".

Одной из важнейших составляющих достижения успехов в ремонте винтокрылой техники стало налаживание прямых кооперационных связей с различными предприятиями, ведь действовавшая в СССР система оказалась фактически разрушенной. Абсолютное большинство научно-технических организаций и заводов-смежников оказалось за пределами Украины, что в условиях становления отношений между вновь образованными на постсоветском пространстве государствами значительно усложнило положение и поставило АВИАКОН буквально на грань выживания. В этой ситуации наиболее важными задачами, требовавшими безотлагательного решения, стали:

поддержание контактов с предприятиями-разработчиками и изготовителями с целью осуществления постоянного авторского и технологического сопровождения ремонтируемой авиатехники;

научно-техническое обеспечение инноваций;

материально-техническое обеспечение запасными деталями, узлами и агрегатами.

К чести специалистов АВИАКОНа следует сказать, что они достигли значительных успехов на этом направлении. Взаимная выгода, чуткое отношение не только к своим, но и чужим проблемам, надежность в экономических вопросах, дипломатичность позволили сохранить и приумножить так необходимые контакты и использовать их для нужд предприятия. АВИАКОН смог предложить и свои услуги партнерам по выполнению ряда работ.

"Сегодня среди российских предприятий нашими постоянными и наиболее крупными партнерами являются: Казанский вертолетный завод, ОАО "Роствертол", МВЗ им. МЛ. Миля, – говорит заместитель директора АВИАКОНа по внешнеэкономической деятельности Владимир Ткаченко. – С ними мы сотрудничаем при выполнении ремонтов Ми-8 и Ми-24. В том числе приобретаем различные запасные части и узлы. Ремонт редукторов этих вертолетов для нас выполняют несколько предприятий, среди которых Луганский АРЗ, "Пермские моторы", "Красный Октябрь" в Санкт-Петербурге, завод в азербайджанском городе Гянджа. У нас прекрасные отношения с польским вертолетным заводом из города Свидник, где мы постоянно размещаем заказы на ремонт двигателей и редукторов для вертолетов Ми-2. Ремонт двигателей ТВ2-117 и ТВ3-117, которыми оснащаются Ми-8 и Ми-24, выполняют украинские предприятия ОАО "Мотор Сич" и ГП Луганский АРЗ.

Кроме того, удалось наладить плодотворное сотрудничество и с другими украинскими компаниями, среди которых Харьковский научно-исследовательский институт технологии машиностроения (директор опытного производства А.В. Ряховский), Украинский государственный научно-исследовательский конструкторско-технологический институт эластомерных материалов и изделий (г. Днепропетровск, руководитель М.С. Хорольский), ОАО НТК "Електронприлад" (г. Киев, генеральный директор В.П. Дробинов), Государственное КБ "Луч" (г. Киев, генеральный директор О.П. Коростелёв).

УКРАИНСКИЙ АВИАВОЕНРЕМОНТ НАТОВСКОГО ОБРАЗЦА

"На Западе, в развитых капиталистических странах, государство не является монополистом в производстве и ремонте вооружения!" Такую фразу можно услышать сегодня в Украине от сторонников тотальной "прихватизации". И чем успешнее работает предприятие, тем быстрее для него находятся заманчивые предложения по реструктуризации, акционированию и т.д... Хотя ныне приватизационные процессы идут не по таким грязным схемам, как это было в девяностых, все же к вопросу приватизации военных, стратегических и просто важных для государства объектов время от времени возвращаются и политики различных уровней, и чиновники, и "бизнесмены", которых заинтересовал лакомый кусок. А каков мировой опыт в этом направлении?

Нам постоянно ставят в пример западный опыт, рассказывая, что там – все лучше потому, что по-иному. Уже не раз доводилось убеждаться, что заманивая прелестями хорошей жизни, нас обманывают, выдают желаемое за действительное. В России система ремонта вооружений и военной техники во многом схожа с украинской. Функционирует. Приватизации пока что не планируется.

Алексей Енин в 2008 году, по собственной инициативе и по договоренности с командованием Генерального управления вооружения Министерства обороны Франции (DGA), посетил ряд авиаремонтных предприятий военного ведомства этой страны сравнил НАТОвскую систему Авиавоенремонт с отечественной.

АВИАКОН завоевал репутацию предприятия, выполняющего работы с неизменно высоким качеством. В результате заводу регулярно поручают выполнение очень ответственных заданий, в том числе ремонт вертолетов для Миротворческих сил ООН.

В DGA задействовано около 18700 человек, из которых 15730 – гражданские специалисты. На каждом заводе, в среднем, трудится около тысячи работников, как и на украинских предприятиях такого профиля. Также примерно одинаковыми на французских и украинских авиаремонтных предприятиях является количество единиц отремонтированной техники, нормо-часов, цехов и производственных площадей.

"Это говорит о том, – убежден Алексей Николаевич, – что наши, отечественные заводы – бесценное сокровище, которое имеет далеко не каждая страна. Если от советской системы эксплуатации авиационной техники мы не просто сохранили лучшее, но и приумножили его, то необходимо и удерживать эту высокую планку, не останавливаясь на достигнутом. Тем более, в мире, как видим, примерно такие же стандарты, как и у нас".

Авиационных ремонтных заводов во Франции три. В Бордо силами 940 рабочих обслуживаются авиадвигатели и их оборудование. В Клермон-Ферране 1240 авиаремонтников занимаются обслуживанием и модернизацией самолетов и вертолетов, а также их оборудования. На третьем заводе, в Кюер-Пьеррефо, обслуживаются и модернизируются самолеты, вертолеты, их оборудование, а также изготавливаются радиопрозрачные обтекатели, для чего задействовано 980 человек.

Продукция этих трех предприятий в 2006 году составила: полный ремонт 111 летательных аппаратов, восстановление или модернизация 37 ЛА, комплектный ремонт 99 авиадвигателей, 1079 модулей авиадвигателей, полный ремонт 6334 агрегатов, ремонт 141 радиопрозрачного обтекателя и изготовление 26 новых обтекателей. Общая сумма заказов за этот год составила 363 миллиона евро. Объем реализации – 335 миллионов евро. Тремя с лишним тысячами рабочих выполнено 2332 тысячи нормо-часов.

Предприятиями авиаремонтной сети обслуживаются все самолеты "первой линии": Super-Etendard, Mirage F1 и 2000, Rafale и их двигатели ATAR 8K50, 9K50, M53 и M88. Также летательные аппараты морской патрульной авиации: фюзеляжи ATL2 и Hawkeye, авиадвигатели T56 (Hawkeye). Обслуживаются и учебные самолеты Alphajet, Tucano и их двигатели Larzac и PT6, транспортно-десантный самолет C-160 Transall, вертолеты Lynx, Gazelle, Dauphin, Panther, Puma и вертолетные двигатели GEM (Lynx), MTR390 (Tigre), Artouste (Alouette 3).

Завод в Кюер-Пьеррефо является одним из крупнейших промышленных предприятий округа Вар, которое было создано в 1937 году как мастерские морской авиации.

Предприятие выполняет обслуживание авиатехники по формам NTI-2 и NTI-3, разрабатывает технологическое обеспечение форм обслуживания, выполняет восстановительные работы и экспертизу авиатехники.

Специфическими особенностями завода является то, что именно здесь производят радиопрозрачные обтекатели летательных аппаратов из композитных материалов и происходит их испытания в аэродинамической трубе. Также здесь восстанавливают авионику любой сложности и изношенные системы вооружения.

Основной род ремонтируемой предприятием техники – морская авиация, для которой завод ремонтирует и обслуживает палубный многоцелевой истребитель Super-Etendard, вертолет поиска целей Lynx, штурмовой вертолет Dauphin-Panther, патрульный самолет Atlantique 2 и самолет дальнего радиолокационного обнаружения целей Hawkeye. Для авиации сухопутных войск ремонтируется вертолет Puma.

В 2006 году предприятием отремонтировано 22 летательных аппарата, 1692 агрегата и 148 радиопрозрачных обтекателей. Кроме того, произведено 26 обтекателей. Сумма заказов составила 100, а объем реализации – 95 миллионов евро.

Структурно это типичное для DGA предприятие состоит из 6 цехов (ремонта фюзеляжей самолетов, ремонта фюзеляжей вертолетов морской авиации, ремонта фюзеляжей вертолетов Puma, агрегатного и гальванического цехов, а также цеха ремонта и производства), КБ и летно-испытательной станции. ЛИС качественно выполняет свои функции, поскольку имеет не только квалифицированный персонал испытателей, но и прекрасную взлетно-посадочную полосу длиной в 2000 метров. Конструкторское бюро предприятия имеет широкий спектр задач. В частности, в КБ занимаются разработкой концепций восстановления сложных механических структур (фюзеляжей ЛА) по программе DASSEAU CATIA VS, конструируют детали из металла и композитных материалов по программам Nastran, Patran, Magics и электрические схемы по программам Catia Acsel, Axiomcad. Также специалисты КБ создают технологии авиаремонтного производства для выполнения интеграции новых систем в летательные аппараты, определения видов ремонта и технических процессов восстановления изношенного оборудования, составление автоматических тестов для кабельной сети ЛА.

Особое внимание на предприятии уделяется постоянному развитию и совершенствованию неразрушающих методов контроля.

Посетив авиазавод, директор АВИАКОНа был откровенно удивлен сходством структуры, численности персонала, количества нормо-часов, цехов и площадей французских предприятий с украинскими. А еще ему приятно было отметить, что по продлению ресурса эксплуатации ЛА после их ремонта и модернизации украинские авиаремонтники даже обогнали французских коллег.

Вместе с тем, опытный авиационный инженер и руководитель увидел, что нужно предоставлять больше свободы действия конструкторскому бюро в направлении самостоятельной разработки конструкторской документации. Это может существенно влиять на качество выполнения боевых задач авиационными частями Министерства обороны Украины. После посещения французских предприятий Алексей Николаевич лишний раз убедился в том, что реорганизация производственной базы предприятий должна происходить исключительно путем приобретения современного оборудования с целью внедрения новых конструкторских разработок в жизнь.

А для АВИАКОНа его руководитель сделал вывод: учитывая, что Украина не является государством-производителем вертолетной техники, главной задачей завода становится подготовка производства к осуществлению самостоятельной лицензионной сборки вертолетов и получение статуса лицензированного центра по выполнению технического обслуживания авиатехники зарубежного производства.

Продолжение следует.

Виктор Гедз.

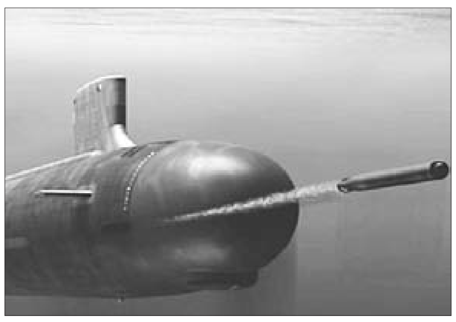
"Крила України".

МІЛІТАРИЗАЦІЯ

США начали строить вторую за год атомную подлодку класса “Вирджиния”

SSS-787, которая пока не имеет названия, станет 13-ой подлодкой своего класса. Строительство ведет компания General Dynamics. Об этом сообщает Aviation Week.

ВМС США впервые за 22 года закладывают две подлодки одного класса в течение календарного года. Как заявляют военные, специальная программа позволит сэкономить средства и сократить время, затрачиваемое на строительство.

По данным Центра анализа мировой торговли оружием (ЦАМТО), подводные лодки “Вирджиния” предназначены для действий на больших и малых глубинах, противолодочной и противокорабельной борьбы, ударов по наземным целям. Они могут использоваться при ведении асимметричных боевых действий, для наблюдения и разведки, доставки спецназа, а также для установки морских мин.

НА МЕЖІ СКАНДАЛУ

Турецкие ВВС получат возможность атаковать израильские цели

Турецкие инженеры самостоятельно разработали новую систему распознавания дружественных и враждебных целей для истребителей F-16, пишет The Jerusalem Post.

Боевые самолеты этого типа оснащаются стандартными американскими системами “свой-чужой”, которые воспринимают израильские цели как “дружественные” и не позволяют открывать по ним огонь. Установка собственного оборудования на американские самолеты позволит туркам при необходимости использовать F-16 для уничтожения израильских самолетов и других целей.

По данным издания, на разработку этой системы у Турции ушло около двух лет, но теперь оборудование полностью готово к установке на самолеты и корабли. Началось ли переоснащение боевой техники ВВС Турции, пока не известно.

Как сообщалось ранее, Турция обещала усилить свое военное присутствие вблизи израильских границ. Кроме того, Анкара выразила готовность предоставить боевое охранение судам с гуманитарной помощью, следующим в сектор Газа.

Израиль до этого официально предупреждал, что не допустит вторжения иностранных кораблей и судов в воды у сектора Газа, которые Иерусалим объявил закрытой военной зоной.

ОЗБРОЄННЯ

ВВС России полностью перейдут на высокоточное оружие

Министерство обороны России полностью откажется от закупки невысокоточного авиационного оружия, сообщает “Интерфакс” со ссылкой на начальника Генштаба Вооруженных сил Николая Макарова.

Как рассказал Макаров на встрече с журналистами 12 сентября, закупка обычных средств для нужд военной авиации приостановлена. “Закупаем только высокоточные средства”, – пояснил глава Генштаба.

Также, по словам Макарова, Минобороны пересматривает вопросы, касающиеся тактики боевой авиации. Для сравнения Макаров привел страны Запада, чья авиация эффективно проводит военные операции практически без участия наземных сил. При этом количество потерь среди самолетов относительно невелико. От российских летчиков также требуется эффективно поражать объекты противника, избегая при этом ударов со стороны ПВО.

В 2010 году заместитель главкома ВВС России генерал-лейтенант Игорь Садофьев заявлял о намерении увеличить долю высокоточного оружия на вооружении ВВС России в 18 раз к 2020 году. Уровень потерь среди самолетов и вертолетов планировалось сократить в 10-12 раз. Кроме того, Минобороны заявляло о необходимости в шесть раз увеличить долю беспилотников – до 30 процентов от всего состава авиации.

БЕЗПЕКА

В российской армии появятся боеприпасы повышенной стойкости

Министерство обороны России намерено разработать боеприпасы повышенной устойчивости к внешнему воздействию, сообщает “Интерфакс” со ссылкой на генерального директора ФГУП “Красноармейский научно-испытательный институт механизации” Владимира Порхачева.

По словам Порхачева, боеприпасы нового поколения будут неуязвимы к падению с высоты, осколочным повреждениям и открытому пламени. Срабатывать такие боеприпасы будут только от своего детонатора.

Как отметил Порхачев, сверхстойкие боеприпасы уже используются другими странами, однако в России их пока нет. В особенности необходимость завершения разработки таких боеприпасов стала актуальна после ряда инцидентов со взрывами на арсеналах и складах.

Представить усовершенствованные боеприпасы для широкого применения, по словам Порхачева, планируется уже к 2015 году. “Все будет зависеть от финансирования этой тематики”, – пояснил Порхачев.

ФГУП “Красноармейский НИИ механизации” входит в госкорпорацию “Ростехнологии” и является ведущим предприятием по разработке и сборке снаряжения и боеприпасов.

РОЗУМНА ЗБРОЯ

Армия США заказала беспилотник-камикадзе

Армия США подписала с компанией AeroVironment договор на поставку сверхкомпактных беспилотных летательных аппаратов Switchblade. Стоимость контракта составила $4,9 млн.

Как сообщается в пресс-релизе AeroVironment, БПЛА Switchblade представляет собой сверхлегкий и компактный аппарат, способный нести на себе боевой заряд и самоуничтожаться, поражая заданную цель. Новый беспилотник предусматривает транспортировку в рюкзаке и ручной запуск военнослужащим в полевых условиях.

Согласно информации компании-производителя, Switchblade позволяет поражать заданные цели с высокой точностью и может использоваться военнослужащими для уничтожения объектов противника в отсутствие артиллерийской поддержки. Поскольку аппарат снабжен практически бесшумным электромотором, он способен эффективно поражать цели, не выдавая при этом своего приближения. Кроме того, при приближении к указанному объекту БПЛА может отключить мотор и продолжить полет в режиме планера.

Вычислительный модуль беспилотника позволяет контролировать перемещения аппарата как в управляемом, так и в автономном режиме. Обнаружение целей осуществляется при помощи видеосвязи в реальном времени. В целях повышения эффективности аппарата разработчики предусмотрели возможность оперативной отмены текущего задания на уничтожение. Такая опция позволяет избежать не только самоуничтожения БПЛА в случае неожиданного перемещения цели, но и случайных жертв среди мирного населения.

По словам старшего вице-президента AeroVironment Тома Херринга (Tom Herring), Switchblade позволяет улучшить не только разведывательную составляющую сухопутных войск, но и может стать эффективным средством защиты в условиях боевых действий.

ПОЛІТИКА

Ливия отказалась от закупок российского оружия

Руководитель Национального переходного совета (НПС) Ливии Мустафа Абдель Джалил в интервью РИА “Новости” заявил, что в дальнейшем его страна откажется от закупок российских вооружений. По его словам, Ливия в будущем просто не будет нуждаться в столь значительных обьемах оружия, как это было при Муаммаре Каддафи.

Вместе с тем, Джалил пообещал, что РФ займет достойное место в Ливии. “Россия поддержала ливийскую революцию, и ее роль в новой Ливии будет соответствовать этой поддержке”, – сказал представитель новых властей. При этом он особо поблагодарил Москву за то, что она не стала применять право вето при голосовании по резолюции 1973. Эта резолюция дала НАТО право применить силу против правительственных войск, что в немалой степени содействовало победе противников Каддафи.

Джалил также выразил понимание того факта, что Россия не была в числе стран, первыми признавшими новые ливийские власти. По его словам, это не значит, что Москва была против революции.

Как сообщалось ранее, определенные экономические связи между РФ и НПС уже завязались. Так, компания Gunvor, занимающаяся экспортом российской нефти, летом отправила из Новороссийска в Бенгази груз топлива для нужд НПС. Кроме того, в Бенгази из России прибыли два балкера с грузом российской пшеницы на борту.

Вместе с этим, Россия может потерять несколько миллиардов долларов из-за утраты контрактов на поставку в Ливию оружия, заключенных еще с правительством Каддафи.

Сторінку підготував Сергій Клименко.

УТИЛІЗАЦІЯ

На шляху роззброєння

Україна і США планують в 2012 році ввести в експлуатацію на потужностях ДП “Науково-виробниче об’єднання “Павлоградський хімічний завод” один з ключових об’єктів з програми утилізації твердого ракетного палива (ТРП) міжконтинентальних балістичних ракет (МБР) РС-22. Про це повідомляє “Інтерфакс-Україна” з посиланням на Державне космічне агентство України.

12 вересня 2011 року на Державному підприємстві “Науково-виробниче об’єднання “Павлоградський хімічний завод”, що належить до сфери управління ДКА України, розпочато будівництво об’єкта утилізації порожніх корпусів двигунів міжконтинентальних балістичних ракет РС-22.

Об’єкт буде створено за фінансової і технічної підтримки США в рамках “Угоди між Україною і Сполученими Штатами Америки щодо надання допомоги Україні в ліквідації стратегічної ядерної зброї, а також запобігання розповсюдженню зброї масового знищення” від 25 жовтня 1993 року”.

В урочистій церемонії закладення першого каменя та капсули з пам’ятним листом про сьогоднішній вклад України і США в ім’я безпеки і миру майбутніх поколінь взяли участь очільник ДКА України Юрій Алексєєв та директор Управління взаємного зменшення загрози Агентства зменшення загрози Міністерства оборони США Елізабет Джордж, яка прибула в Україну на чолі американської делегації.

Створення об’єкта утилізації порожніх корпусів двигунів міжконтинентальних балістичних ракет РС-22 є завершувальною ланкою у технологічному ланцюгу промислових об’єктів з утилізації ракетного палива.

Для забезпечення вирішення проблеми утилізації твердого ракетного палива міжконтинентальних балістичних ракет РС-22 в Україні реалізується державна цільова Програма, в рамках якої ведеться будівництво ще восьми об’єктів з утилізації твердого ракетного палива.

Підтримка Сполучених Штатів Америки є запорукою прискорення процесу повномасштабної утилізації твердого ракетного палива, що зберігається на Павлоградському хімічному заводі.

КОНФЕРЕНЦІЯ

Підсумки роботи 11-ї Української конференції з космічних досліджень

В період з 29 серпня до 2 вересня 2010 року в Національному центрі управління та випробування космічних засобів (НЦУВКЗ, Євпаторія) проведена 11-та Українська конференція з космічних досліджень, на якій, в 4 секціях та двох тематичних підсекціях, обговорено актуальні проблеми космічних досліджень. Загальна кількість учасників склала близько 140 фахівців з провідних наукових центрів України, Російської Федерації, Білорусі, Казахстану та Польщі. Заслухано 10 пленарних та 120 секційних доповідей, проведено дискусії та круглі столи з пріоритетних проектів Загальнодержавної космічної програми України (ЗКПУ).

Робота конференції проводилася за напрямками: “Фізичні процеси в геокосмосі”, “Дослідження Землі з космосу”, “Космічна біологія”, “Технології і апаратура для космічних досліджень”, “Спостереження штучних і природних небесних об’єктів”. Учасниками відзначено високий рівень досліджень в галузі фізики космосу, космічної радіофізики, космічної погоди та космічної біології.

В рамках конференції проведено круглий стіл з підготовки проекту “Іоносат”. Його учасниками запропоновано віднести “Іоносат” до пріоритетних проектів ЗКПУ і схвалити загальний план його здійснення, включаючи виконання наукових космічних експериментів “Потенціал” на борту КА Січ-2 (2011) та “Іоносат-Мікро”.

Як актуальне питання визначено необхідність затвердження “Науково-прикладної програми використання даних КА “Січ-2” та забезпечити її виконання в межах ЗКПУ. Також учасники вважають доцільним створення науково-координаційних органів при НТР ДКА України, зокрема, секцію з вивчення Землі з космосу та координаційну раду з оптичних спостережень штучних супутників Землі.

За результатами розгляду стану СКАКО (Система контролю та аналізу космічної обстановки) і обговорення перспектив її розвитку, ДКА України рекомендовано в ході розроблення проекту ЗКПУ на 2013-2017 роки передбачити створення нової концепції СКАКО, а також провести її обговорення за участю астрономічної спільноти України.

Конференція схвалила діяльність колективів НТУУ “КПІ”, Дніпропетровського національного університету ім. О.Гончара, Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського “ХАІ” та Національного центру аерокосмічної освіти молоді України з підготовки проекту університетського супутника.

На завершення конференції учасники висловили подяку НЦУВКЗ та Інституту космічних досліджень НАНУ-НКАУ за високий рівень проведення заходу. Наступна, 12 Українська конференція з космічних досліджень відбудеться в НЦУВКЗ у вересні 2012 року.

ОЗБРОЄННЯ

Юрій Алексєєв: “В наступному році розпочнеться створення “Сапсана”

В наступному році розпочнеться створення нового оперативно-тактичного ракетного комплексу для Збройних Сил України. Про це в інтерв’ю газеті “День” повідомив генеральний директор Державного космічного агентства України Юрій Алексєєв.

“Скажу, що є програма створення нового оперативно-тактичного комплексу. Її здійснює Міністерство оборони. По ній прем’єр-міністр проводив кілька нарад. Я думаю, з наступного року цей новий ракетний комплекс для української армії буде створюватися”.

Відповідаючи на запитання, коли комплекс надійде на озброєння ЗС України, Ю.Алексєєв сказав: “Як визначимося остаточно, і почнеться фінансування, то нам потрібно буде три-чотири роки, щоб виготовити, випробувати та поставити на озброєння першу батарею”.

ПІДГОТОВКА ДО СТАРТУ

На Байконур доставлена ракета-носитель “Зенит-2SБ”

10 сентября на космодром Байконур была доставлена ракета-носитель “Зенит-2SБ”, которая, совместно с разгонным блоком ДМ-SLБ, должна будет вывести на орбиту КА “Интелсат-18”.

Запуск ракеты космического назначения “Зенит-2SБ” с разгонным блоком “ДМ-SLБ” и телекоммуникационным космическим аппаратом “Интелсат-18” запланирован на октябрь, сообщают пресс-службы Роскосмоса и Космического центра “Южный”.

НОВИНИ МКС

Двадцать восьмая экспедиция на МКС завершает работу

На борту Международной космической станции завершается работа экипажа двадцать восьмой длительной экспедиции.

Командир МКС-28 Андрей Борисенко (Россия), бортинженеры МКС-28 Александр Самокутяев (Россия) и Рональд Гаран (США) готовятся к возвращению на Землю на корабле “Союз ТМА-21”, на котором они в апреле нынешнего года прибыли на станцию.

В спускаемый аппарат корабля космонавты укладывают подлежащее возвращению оборудование, в том числе пеналы с результатами проведенных научных экспериментов.

Сегодня космонавты совместно со специалистами российского Центра управления полётами проведут тренировку по спуску корабля с орбиты. Завтра Андрей Борисенко и Сергей Волков, который будет продолжать полёт по программе МКС-29, подпишут акт о передаче смены по российскому сегменту станции. Следующим командиром станции, после официальной передачи командования, станет американский астронавт Майкл Фоссум, и номер экспедиции поменяется с МКС-28 на МКС-29. Вместе с Фоссумом и Волковым полёт на станции продолжит японский астронавт Сатоши Фурукава.

Расстыковка корабля “Союз ТМА-21” со станцией намечена на 16 сентября в 04 часа 38 минут по московскому времени (00:38 GMT).

По предварительным данным, приземление спускаемого аппарата корабля “Союз ТМА-21” ожидается в 08 часов 00 минут (04:00 GMT) в 149 километрах юго-восточнее города Джезказгана в Казахстане, сообщают пресс-службы Роскосмоса и ЦУПа.

НА ОРБІТІ

Российский спутник “Экспресс-АМ4” полностью работоспособен

Европейские специалисты поддерживают регулярную связь с российским телекоммуникационным спутником “Экспресс-АМ4”, признанным потерянным из-за выведения на нерасчетную орбиту, сообщают американские СМИ.

Со ссылкой на главу фирмы Astrium Satellites Эверта Дудока, они отмечают, что спутник частично раскрыл панели солнечных батарей, ориентирован на Солнце и находится в режиме “стабильного ожидания”.

Тем не менее, Э.Дудок согласен с мнением государственного предприятия “Космическая связь”, для которого Astrium Satellites построило спутник, что “Экспресс-АМ4” невозможно перевести на рабочую орбиту.

По его словам, из-за нерасчетной орбиты наземные специалисты потратили после запуска около недели на поиски спутника. Когда они его обнаружили, то оказалось, что аппарат находился в “защитном” режиме, ожидая команд с Земли. Через неделю с ним начались регулярные сеансы связи.

Э.Дудок подчеркнул, что спутник полностью работоспособен, передает “Интерфакс-АВН”.

ПУСКИ

Flight Model 2 системы Galileo прибыл во Французскую Гвиану

Навигационный спутник системы Galileo 7 сентября 2011 года прибыл на европейский космодром во Французской Гвиане и готов начать подготовку к запуску, который состоится 20 октября, сообщает GPS-Club.

Спутник, известный под названием Flight Model 2 или FM2, упакованный в защитный, кондиционируемый контейнер, отправившись с объекта Thales Alenia Space в Риме, приземлился в аэропорту Rochambeau Cayenne на борту воздушного судна Ан-124.

Команда Thales и Европейского космического агентства была готова его принять, прилетев во Французскую Гвиану на прошлой неделе, вместе со всем необходимым оборудованием. Команда погрузит контейнер со спутником на специальный транспорт для транспортировки в космический центр Гвианы, где он будет перенесён на объект, предназначенный для подготовки к запуску.

Спутник должен быть запущен на борту ракеты-носителя Союз ST-B 20 октября вместе с ещё одним спутником Galileo, который сейчас готовится к полёту во Французской Гвиане.

Сторінку підготував Віктор Гедз.

Харьковский авиационный: 85 лет борьбы и побед

Восемьдесят пять лет назад, 17 сентября 1926 года, на базе авиамастерских "Укрвоздухпути" был создан авиазавод им. Совнаркома УССР, впоследствии Харьковский авиационный завод (сейчас – Харьковское государственное авиационное производственное предприятие).

Украинское общество гражданской авиации "Укрвоздухпуть" было создано в феврале 1923 года. Отечественное производство самолетов в те годы было недостаточным, поэтому руководство общества прибегло к закупкам иностранных самолетов и моторов к ним. 25 мая 1924 года начались регулярные пассажирские сообщения на воздушных трассах Украины. За свой первый сезон работы самолеты "Укрвоздухпути" перевезли 760 пассажиров.

В июле 1925 года в Киеве совершил первый полет пассажирский самолет К-1. Построенный на местном ремзаводе ("Ремвоздухзавод-6") самолет мог перевозить трех пассажиров. Создание и постройка К-1 велись по инициативе группы работников завода во главе с Константином Калининым при непосредственном участии общества "Укрвоздухпуть". И когда испытания К-1 в Москве успешно закончились, правление общества обратилось в ЦК КП(б) Украины с просьбой направить Калинина на постоянную работу в Харьков. С января 1926 года он стал заведующим производственным отделом и главным инженером-конструктором акционерного общества "Укрвоздухпуть". 17 сентября решением правления АО был создан авиационный завод, во главе которого поставили К.Калинина.

Первые годы работы завода – это годы борьбы за создание отечественных самолетов, за освобождение СССР от иностранной зависимости. Приходилось преодолевать не только техническую отсталость, но и сопротивление части членов общества "Укрвоздухпуть", ориентирующихся на закупку самолетов за границей. Ко времени организации завода конструкторская группа Калинина заканчивала проект самолета К-2. Правление общества, наметившее закупку новой партии самолетов "Дорнье-Комета", всячески препятствовало строительству К-2. Был установлен явно нереальный срок изготовления первых пяти машин1 марта 1927 года. А когда, несмотря на нехватку сил и средств, лишь благодаря энтузиазму коллектива во главе с Константином Калининым самолет к маю 1927 года был построен, за срыв срока Калинин был снят с должности директора, но остался на заводе главным конструктором.

Двенадцатого мая 1927 года поднялся в воздух первый самолет, построенный на Харьковском авиазаводе – пассажирский К-2 "Робітник Січневки". Затем последовал выпуск первого советского специализированного санитарного самолета К-3, рассчитанного на перевозку врача и двух больных на носилках. В 1929-1930 годах заводом было выпущено пассажирских машин конструкции К.Калинина в 1,6 раза больше, чем в предыдущие годы.

В конце 20-х годов завод перешел на выпуск самолетов К-4, которые строились в нескольких вариантах: аэрофотосъемочном, санитарном и пассажирском. Санитарный К-4 экспонировался на Берлинской международной выставке в 1928 году и был отмечен медалью.

В первую пятилетку Харьковский авиазавод вступил уже со сформировавшимся производственным коллективом, да и облик завода изменился. Если в 1926 году мастерские "Укрвоздухпуть" имели всего 4 станка, то в 1928-м станочный парк завода исчислялся 73 единицами. На завод пришли работать молодые инженеры – выпускники авиаспециальности ХТИ И.Неман, А.Щербаков, З.Ицкович, П.Бенинг, А.Мирошниченко. В заводском КБ работали 34 инженера и техника, что позволило перейти к бригадной форме проектирования.

Крупным достижением коллектива завода стало создание в 1929 году совершенно нового по тому времени десятиместного пассажирского самолета К-5. Дешевый в производстве, он выпускался крупными сериями с разными типами двигателей. Всего Харьковский авиазавод выпустил более 260 самолетов этого типа в самых различных вариантах, и до Великой Отечественной войны они были основными пассажирскими самолетами СССР.

Среди строившихся на заводе аппаратов следует отметить почтовый самолет К-6, сельскохозяйственный К-9, учебно-спортивный К-10 и первый в Советском Союзе пассажирский самолет с убирающимся в полете шасси ХАИ-1. В 1933 году на заводе разработали самый крупный в мире сухопутный самолет К-7. С конца 1934 года предприятие перешло на выпуск боевых самолетов. Главным конструктором завода стал известный авиаконструктор Д.Григорович. В течение шести месяцев было освоено серийное производство первого советского пушечного истребителя И-Z. В августе 1935-го продукцией предприятия стал более совершенный пушечный истребитель конструкции Григоровича ИП-I.

В 1935 году на заводе началась реконструкция. Через год главным конструктором предприятия назначили И.Немана, под руководством которого в производство был запущен скоростной разведчик Р-10 (ХАИ-5). В биографии этой машины – бои на Халхин-Голе. В конце 30-х проектируется ближний бомбардировщик "Иванов", строятся разведчики-штурмовики ХАИ-51 и ХАИ-52. С 1940 года серийное производство завода перевели на выпуск самолета Су-2 конструкции П.Сухого, который успешно использовался в начальный период Великой Отечественной войны. В сентябре 1941-го предприятие эвакуировали на Урал, где в труднейших условиях, практически под открытым небом не прекращалось производство боевых машин.

В августе 1943 года советские войска освободили Харьков, но оказалось, что авиационного завода как такового нет: заводские корпуса были взорваны, а ангары сожжены отступающими гитлеровцами. Через пять дней после освобождения города уже было принято решение о восстановлении предприятия. Вскоре завод получил ответственное задание – начать сборку истребителей Як-7 и Як-9. После облета, прямо с завода машины улетали на фронт.

После окончания Великой Отечественной войны первой мирной продукцией завода стал шестиместный пассажирский самолет Як-8, а следующим – учебно-тренировочный Як-18. В 1950 году начался новый этап в жизни коллектива предприятия. Завод освоил выпуск реактивных учебно-тренировочных самолетов УТИ МиГ-15 конструкции А.Микояна и М.Гуревича. Вскоре Харьковскому авиационному заводу было поручено освоить серийное производство первого в СССР реактивного пассажирского лайнера Ту-104 конструкции Андрея Туполева. 5 ноября 1955 года летчик-испытатель В.Ковалев поднял первый серийный Ту-104 в воздух. Далее в харьковское небо поднялись самолеты Ту-124 и Ту-134.

В течение последних двадцати лет Харьковский авиазавод успешно сотрудничает с АНТК им. О.Антонова. Следом за серийным выпуском транспортных самолетов Ан-72 и Ан-72П было освоено производство Ан-74 различных модификаций: легкий транспортный самолет Ан-74Т, грузопассажирский Ан-74ТК, административный самолет Ан-74П-100, Ан-74ТК-200 и принципиально новая модификация Ан-74ТК-300. Самолеты этого семейства работают в условиях Арктики и Антарктиды, осуществляют полеты в труднодоступные высокогорные районы Южной Америки, обеспечивают транспортирование грузов и пассажиров в пустыне Сахара.

В конце 1990-х Харьковский авиазавод начал серийное производство регионального 52-местного пассажирского самолета Ан-140.

Харьковское государственное авиационное производственное предприятие в настоящее время является одним из ведущих в авиационной отрасли Украины. Эффективное сотрудничество с АНТК им. О.Антонова, конкурентоспособность производимой продукции, а также стратегически верная маркетинговая политика позволили ХГАПП занять нишу на международном рынке авиатехники, завоевав популярность в секторе региональных и транспортных самолетов. ХГАПП сегодня – активный и последовательный сторонник процесса интеграции в мировой авиационный комплекс. Кроме того, предприятие является одним из заметных игроков на авиационном рынке СНГ, последние несколько лет удерживая первенство по количеству произведенных гражданских самолетов.

Харьковский авиационный завод – это предприятие не только со славной историей, стабильным положением сегодня, но и с перспективным будущим. В этом убеждают энергия, амбициозность, настойчивость и решительность, с которыми коллектив берется решать любые задачи: освоение новых конструкций, расширение производства, удержание старых и завоевание новых рынков. На предприятии делают ставку на новую технику, на высокие технологии, постоянную модернизацию производства, твердо стоят на принципах экономической обоснованности, здоровой конкуренции, эффективно используют достижения науки и международного сотрудничества.

Підготувала Вероніка Дернова. "Крила України".

ДЕНЬ КАЛЕНДАРЯ

19-25 вересня

19 вересня 1936 р. _у Калузі відкрився меморіальний будинок-музей К.Е.Ціолковського._

19 вересня 1940 р. _здійснено перший успішний запуск порохової ракети, створеної Харківською реактивною групою._

20 вересня 1923 р. _народився головний маршал авіації, двічі Герой Радянського Союзу О.І.Колдунов._

20 вересня 1930 р. _народився провідний інженер із льотних випробувань АНТК ім.О.К.Антонова Б.Л.Склярський. Загинув у катастрофі при випробуваннях Ан-8РУ._

20 вересня 1933 р_. народився льотчик-випробувач А.Ю.Солошенко. Льотчик-інструктор Харківського ВВАУЛ, літав на літаках Л-29, МіГ-15УТІ, МіГ-17. З 1971 р. – льотчик-випробувач в/ч 36986 (ЛВС Чугуївського авіаремонтного заводу). Загинув 30 жовтня 1976 р. при виконанні випробного польоту на МіГ-23М._

20 вересня 1936 р. _здійснив перший політ автожир ЦАГІ А-7 конструкції М.І.Камова, С.О.Корзинщиков._

20 вересня 1948 р. _здійснив перший політ вертоліт Мі-1 з ПД АІ-26В, М.К.Байкалов._

20 вересня 1993 р. _створено Українську державну авіакомпанію "Авіалінії України"._

20 вересня 2005 р. _частини та підрозділи Повітряних Сил ЗС України взяли участь в оперативно-тактичних навчаннях об'єднаних сил швидкого реагування ЗС України "Реакція-2005". Навчання проходили з 20 по 24 вересня на чотирьох полігонах – Широколанівському, Києво-Олександрівському, Житомирському і на мисі Опук._

21 вересня 1895 р. _народився конструктор автожирів Х. де ла Сьєрва._

21 вересня 1910 р. _відкрилося перше Всеросійське свято повітроплавання (С.-Петербург, Комендантський аеродром)._

22 вересня 1892 р. _народився організатор авіапромисловості, начальник ВПС РСЧА (1924-1931) П.І.Баранов._

22 вересня 1961 р. _здійснив перший політ вертоліт Мі-2, Г.В.Альфьоров._

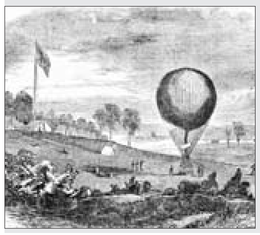
23 вересня 1946 р. _народився начальник ХВУ Військ ППО ЗС України (1999-2004), начальник ХУПС ім. І.М.Кожедуба В.І.Ткаченко._

23 вересня 1963 р. _народився президент інформаційно-аналітичного центру "Спейс-інформ" М.О.Мітрахов._

ДЕНЬ КАЛЕНДАРЯ

19-25 вересня

23 вересня 1994 р. *в Україну (аеродром Полтава) вперше здійснили візит американські літаки B-1, B-52 на честь святкування 50-ї річниці операції “Френтік”.*

24 вересня 1805 р. *І.Кашинський став першим російським повітроплавцем, який здійснив самостійний політ на повітряній кулі.*

24 вересня 1916 р. *інструктор Качинської військової авіаційної школи К.К.Арцеулов вперше в Росії навмисно ввів літак у штопор і вийшов із нього.*

24 вересня 1932 р. *народився заслужений льотчик-випробувач, Герой Радянського Союзу С.Т.Агапов. Служив інструктором в льотних училищах. З 1960 р. – на випробній роботі в ДКБ А.М.Туполєва. Брав участь у випробуваннях Ту-22, Ту-22М, Ту-144, Ту-160. Встановив ряд світових авіаційних рекордів на Ту-144.*

24 вересня 1968 г. *створено український філіал Науково-дослідного інституту вимірювальної техніки (зараз – ВАТ “НДІРВ”).*

24 вересня 1998 р. *здійснив перший політ багатоцільовий літак-амфібія Бе-200 з ТРДД Д436ТП, екіпаж К.В.Бабича.*

25 вересня 1871 р. *народився піонер авіації та винахідник С.О.Ульянін.*

25 вересня 1921 р. *народився бортінженер-випробувач, провідний інженер з льотних випробувань ДКБ О.К.Антонова Б.М.Зільберман.*

25 вересня 1924 р. *народився ветеран ВВв, почесний солдат Військ ППО ЗС України, Герой Радянського Союзу С.М.Остащенко.*

25 вересня 1929 р. *здійснив перший політ автожир КАСКР-1 “Червоний інженер” конструкції М.І.Камова і М.К.Скржинського – перший радянський гвинтокрилий літальний апарат, І.В.Міхєєв.*

25 вересня 1982 р. *здійснив перший політ штурмовик Іл-102, С.Г.Близнюк.*

25 вересня 1997 р. *здійснив перший політ надманевровий літак зі зворотною стрілоподібністю крила С-37 “Беркут”, І.В.Вотинцев.*

Дорогой читатель, мы надеемся, что вас заинтересовали неизвестные подробности жизни нашего земляка Ивана Никитовича Кожедуба, особенно его участие в Корейской войне. Поэтому вполне логичным будет более подробно ознакомить вас с различными взглядами на итоги этой войны.

“Нигде так не врут, как на войне и после охоты”

Статистика Корейской войны

ПОТЕРИ

За годы, прошедшие после окончания войны в Корее, было немало написано относительно сравнения самолетов F-86 и МиГ-15, тактики боевых действий, а также количестве сбитых самолетов противника.

Уже шесть десятилетий историки спорят о соотношении потерь с обеих сторон в воздушных боях. Западные специалисты считают, что на один потерянный самолет 5-й Воздушной армии ВВС США приходится от 7 до 14 самолетов противника.

Доступные официальные российские данные, которые учитывают только сбитые самолеты из состава действовавшего в Корее советского 64-го корпуса ПВО, дают противоположную картину: на один потерянный советский самолет приходится несколько сбитых американских.

Аналитики американской разведки считают, что в период 1951 – 1952 годов в районе реки Ялуцзян действовавшим 125-и истребителям F-86 “Сейбр” противостояло примерно 900 самолетов МиГ-15. Реально в боевых действиях все 125 самолетов F-86 одновременно никогда не принимали участия, уровень их боеготовности в силу различных причин составлял примерно 70 %, а в конце 1951 года – начале 1952 года даже снизился.

Многолетние исследования историков корейской войны выявили различные причины “однобокой” статистики, характерной как для американской, так и советской стороны.

Так, американской статистикой сбитые севернее реки Ялуцзян китайские и корейские истребители МиГ не учитывались, однако советские засчитывались. Как это происходило, не совсем понятно, так как советские истребители МиГ-15 несли опознавательные знаки ВВС КНДР, а ВВС КНДР на начальном этапе войны вообще не имели истребителей типа МиГ-15. В последующем, ближе к концу войны, порядок “начисления” побед в воздушных боях летчикам 5-й Воздушной армии ВВС США сильно упростился: сбитым считался самолет, получивший “не менее семи попаданий в жизненноважные части”. Однако истребители МиГ-15 отличались большой живучестью и возвращались, будучи поврежденными в бою, на базу гораздо чаще, чем предполагали американцы.

По разному стороны подходили и к классификации потерь. Многие поврежденные американские самолеты после посадки списывались, но в разряд “боевых потерь” не попадали. А в Советском Союзе к “боевым потерям” старались отнести любые потери.

Согласно официальным американским данным летчиками F-86 в Корее было сбито 792 истребителя МиГ-15 и потеряно 78 истребителей F-86 “Сейбр”, то есть потери оценивались как 10:1. Не так давно был опубликован новый официальный документ ВВС США о потерях в Корейской войне, в котором приведено соотношение 7:1. Более близким к истине некоторые историки считают соотношение 4:1.

По советским данным, истребители только 64-го корпуса сбили 651 F-86 и еще 181 “Сейбр” сбили китайские и корейские пилоты. Это большое расхождение можно объяснить несколькими причинами. В частности, различными методами фиксации и подтверждения побед, а также закрытостью некоторых видов информации.

Общие итоги выглядят следующим образом. По советским данным, летчики 64-го корпуса, в основном на “пятнадцатых”, совершили 64000 боевых вылетов и в 1182 воздушных боях сбили 1106 самолетов сил ООН. Свои потери составили 335 МиГов и 120 пилотов. Истребители ОВА (китайские добровольцы и северокорейские летчики) провели 366 боев, в которых уничтожили 271 самолет противника, потеряв 231

свою машину и 126 летчиков.

А вот американская статистика. Согласно ей, было сбито 954 советских, китайских и северокорейских самолетов, в т.ч. 827 МиГ-15. Потери ВВС США составили 138 самолетов. Еще о потере пяти машин заявили флот и морская пехота. Как видим, данные противоборствующих сторон отличаются весьма серьезно. Чем это объяснить?

Американцы свои победы фиксировали только по фотокинопулемету (ФКП), т.к. обстановка в Корее не позволяла получить подтверждение с земли. Этот метод, по словам Героя Советского Союза К.В. Сухова, был эффективен примерно на 75%. Хотя дополнительно учитывались свидетельства других летчиков, все же статистика ВВС США оставалась далеко не безгрешной. Так, например, американцы заявили, что в бою 3 апреля они уничтожили 4 МиГ-15. На самом деле в этот день был сбит один и повреждены 3 истребителя 176-го гв.иап. И это не единичный факт. Случаев, когда потери МиГов были больше, чем заявляли в Пентагоне, известно гораздо меньше.

Свои, сбитые в воздушных боях самолеты, американцы могли частично “списать на зенитчиков”, частично – как пропавшие без вести, либо как потерянные по невыясненным обстоятельствам. Например: 12 января 1953 г. летчик 535-го иап старший лейтенант Я.З. Хабиев сбил разведчик RB-29. ВВС США заявили, что это работа наземных средств ПВО. Не исключено, что часть своих потерь в Пентагоне могли и скрыть – ведь официальные данные предназначались к публикации в прессе и нельзя исключить присутствие в них идеологического подтекста. (Советские данные десятилетия были строго секретными, и лишь в последние годы просочились в печать.) Возможны и другие варианты. Авторы не собираются уличать в чем-то американцев и вполне допускают, что на войне возможна всякая путаница, и не всегда удается выяснить причину потери той или иной боевой единицы.

В советских авиачастях существовал весьма строгий порядок регистрации побед. В первую очередь – кадры ФКП. Затем – свидетельства напарников. Но главным являлось подтверждение наземных частей, без чего сбитый самолет, как правило, не засчитывался. Помимо этого, представители полка выезжали на место падения машины противника, фотографировали ее и должны были привезти какую-либо деталь, лучше всего – заводскую бирку. Показания самих пилотов почти не учитывались. Так, например, летчик 16-го иап Л.П. Морщихин в лобовой атаке уничтожил “Сейбр”. F-86 взорвался, от вспышки пленку ФКП засветило, а оставшиеся от американского истребителя мелкие обломки рассыпались по большой территории. Лишившись материального и документального подтверждения, Морщихин не смог доказать свою победу. Если сбитый самолет падал в море, то его чаще всего тоже не засчитывали. Важно учитывать и то, что через определенное время боевые счета эскадрилий, полков и дивизий проверялись высокими инстанциями, которые корректировали число побед в сторону уменьшения. Зная все эти нюансы, мы можем с достаточным доверием относиться к данным советской стороны, которая к такому порядку постепенно приучила китайцев и корейцев.

В феврале 1952 года полки ВВС СССР заменили в Корее полками ПВО СССР, личный состав которых тренировался в перехвате бомбардировщиков, а не в ведении воздушных боев с истребителями. Полки ПВО СССР действительно понесли более серьезные потери чем полки ВВС СССР, а количество сбитых летчиками ПВО американских самолетов было значительно меньшим. Американские летчики, чтобы избежать потерь, старались сбивать истребители МиГ-15 не в открытом воздушном бою, а из засад в районах аэродромов на взлете и посадке.

Самолеты F-86F начали поступать на вооружение 51-го авиакрыла в июне 1952 года. А весной 1953 года в Корее находилось уже четыре авиакрыла ВВС США, вооруженных истребителями F-86. В последние шесть месяцев войны самолеты этих авиакрыльев были основной ударной силой истребительной авиации ООН.

Корейская война стала первой, в которой противники массово использовали реактивные истребители. Воздушные бои показали, что из-за высокой скорости реактивных истребителей эра самолетов, вооруженных только стрелковым оружием, подошла к концу. Начиналась эра самолетов, вооруженных управляемым ракетным оружием класса “воздух-воздух”.

АСЫ КОРЕЙСКОЙ ВОЙНЫ

Первым асом в Корейской войне и первым асом на реактивном самолете стал летчик 4-го авиакрыла истребителей-перехватчиков ВВС США капитан Джеймс Дж. Джабара. 20 мая 1951 года он на самолете F-86A в воздушном бою сбил два МиГ-15. Это была его 5-я и 6-я победы. Девять остальных побед были им одержаны на F-86 уже в 1953 году.

В ВВС США 39 летчиков удостоились звания асов (сбили не менее 5-ти самолетов), включая шестерых, получивших это звание дважды, и двух – трижды. Главным асом был капитан Джозеф Макконнелл, заместитель командира 39-й эскадрильи, который подбил 16 МиГ-15.

Согласно данным, собранным украинским исследователем Александром Котлубовским, 22 участвовавших в Корейской войне советских летчика были удостоены звания Героя Советского Союза (по другим данным – 35).

Всего же на счету асов ВВС США почти столько же сбитых самолетов, сколько и у 22-х советских героев.

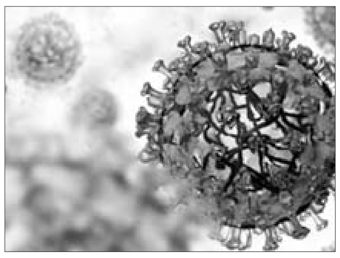
Среди советских пилотов “асов” было 54. Рекордсменами среди них были Герои Советского Союза полковник Е.Пепеляев и капитан Н.Сутягин, которые во время Корейской войны сбили 23 и 21 самолет противника соответственно. По 15 побед одержали три советских аса.

… Командир 324-й истребительной дивизии, трижды Герой Советского Союза И.Н. Кожедуб представлял к званию дважды Героя Советского Союза командира 196-го иап Евгения Пепеляева и шесть летчиков-асов его полка к званию Героя Советского Союза: Алексея Митусова, Бориса Бокача, Бориса Алфеева, Ивана Заплавнева, Льва Иванова, Бориса Абакумова. Эти летчики сбили по 7-8 американских самолетов, а некоторые из них и по 2-3 немецких самолета в Великую Отечественную.

Всего же авиаторами 64-го авиакорпуса было совершено 64 тыс. боевых вылетов, проведено 1182 воздушных боя, в которых сбито 1106 самолетов противника.

Продолжение следует.

Игорь Чичкань.
Людмила Кошелева.
Материал к печати подготовил Владимир Алексеев.

До нас наближається "Перт"

У минулому році на грип типу A(H_3N_2) перехворіли сотні тисяч громадян США та Канади – й от тепер він іде до нас. До цього штаму грипу в українців імунітету немає, тому в Інституті епідеміології України стверджують, що з великою вірогідністю 80% від загальної кількості людей, які захворіють на вірусну інфекцію органів дихання, будуть уражені саме "Пертом".

Епідемію, за попередніми даними українських експертів, слід очікувати в середині осені. Очікувана епідемія грипу може бути потужніша, ніж минулого року. До речі, вакцина проти "Перту" вже створена, але у вільному продажу в Україні її поки що немає.

А отже, потрібно зміцнювати імунну систему. Нічого нового ніхто не придумав: фізкультура, правильне харчування, відсутність згубних звичок вбережуть ваше здоров'я під час можливої епідемії. Не забувайте також про вітаміни.

Як правильно приймати лікарські препарати

Неправильно вжитий лікарський препарат може бути не тільки даремний, але і небезпечний. Тому запам'ятай деякі нехитрі поради: вони збережуть вам і гроші, і, що найважливіше, здоров'я.

Правило 1.
Ліки взаємодіють

Приймати декілька препаратів одночасно можна тільки після консультації з лікарем, розповівши йому про свої хвороби і всі засоби, які ви вживаєте. Вплив на інші препарати часто чинять аспірин, протизастудні засоби, БАДи, навіть вітаміни і трави. Вони можуть підсилити дію інших ліків або звести їх ефект до нуля.

Приклад: якщо ви п'єте фенілін (розріджує кров) і будете при цьому лікуватися аспірином від температури і головного болю, це може викликати рясну кровотечу при травмі. А деякі антациди (ліки, що зменшують кислотність шлункового соку) не дають антибіотикам, кардіопрепаратам і засобам для розрідження крові всмоктуватися в кров, тим самим знижуючи їх ефективність. Крім того, іноді сумісний прийом безпроблемних окремо препаратів може збільшити ризик серйозних побічних ефектів. Особливо уважними потрібно бути гіпертонікам, тому що багато звичних препаратів, наприклад проти набряків або протизастудних, можуть викликати стрибок кров'яного тиску.

Правило 2.
Ліки взаємодіють з їжею і напоями

Якщо в інструкції до препарату зазначено, що приймати пігулки потрібно після їжі, це означає, що саме після їжі. А запивати краще всього простою кип'яченою водою кімнатної температури – не помилитеся! З рештою рідин треба бути обережнішим.

Приклади: кальцієві препарати краще засвоюються, якщо їх запивати молоком. Але якщо антибіотики (тетрациклін і хінолін) або препарати йоду запити молоком, то ви зведете нанівець всю їх дію. Препарати кальцію, антибіотики, тетрациклін, амідопірин не можна запивати газованою водою – вона заважає виведенню ліків з організму, що призводить до їх передозування. Антибіотик еритроміцин, оральні контрацептиви, антигістамінні, серцеві, гормональні, протипухлинні ліки, імунодепресанти не можна запивати грейпфрутовим соком, оскільки він послаблює дію ліків і може призвести до серйозних ускладнень. Хоча сам сік пити можна і під час лікування. Але не раніше ніж через дві години після прийому препаратів.

Засоби для зниження кислотності в шлунку, серцеві препарати, сульфаніламіди не можна запивати ніякими соками – вони можуть підвищити кислотність і анулювати дію препарату.

Заспокійливі, антидепресанти, оральні контрацептиви, препарати кальцію не можна запивати кавою, чаєм і настоями із звіробоєм, тому що танін і кофеїн можуть не тільки нейтралізувати лікувальну дію, але і спровокувати зворотний ефект. Наприклад, заспокійливі пігулки викличуть збудження.

Те ж саме і з їжею. Якщо під час прийому антидепресантів харчуватися консервами, копченою рибою, ікрою, шоколадом, ліки можуть викликати зворотний ефект.

Правило 3.
Ліки взаємодіють з алкоголем

Найправильніше – при прийомі будь-яких ліків взагалі відмовитися від спиртного. Такі з'єднання можуть уповільнити рухові реакції, збільшити ризик захворювань печінки або шлункових кровотеч. Зокрема, це стосується поєднань алкоголю з жарознижуючими засобами і анальгетиками. Деякі препарати при взаємодії з алкоголем можуть викликати серйозні алергічні реакції. Особливо небезпечно вживати одночасно транквілізатори і спиртні напої – до вас може "завітати" смерть!

Правило головне.
Ніякого самоправства!

Навіть поганий лікар краще знає особливості ліків, ніж пацієнти. Отже, слухайте лікаря і читайте інструкції до препаратів. Якщо є сумніви і побоювання – ставте питання лікарю. Хай пояснить, чому так, а не інакше. І до чого може призвести порушення правил. Пам'ятайте: у ваших руках – ваше життя і здоров'я.

Продукти на нашому столі пестицидні!?

В 2005 році країни Євросоюзу, як повідомляє Інтернет-видання "Полтавщина", спробували ввести єдині стандарти для оцінювання небезпечності хімічних речовин, які потрапляють в харчову продукцію, і запровадити єдине маркування для продуктів харчування. Однак до цього часу український покупець не може за інформацією на маркуванні визначити, скільки у даному продукті пестицидів.

В розвинених країнах покупцям пропонують обирати між "органічною" (вирощеною без хімікатів, але значно дорожчою) продукцією, та звичайною. В українців подібного вибору немає, хоча проблема пестицидного забруднення стоїть дуже гостро. Більшість орних земель, які знаходяться в Україні, орендуються, тож нікому не вигідно дбати про них, як робив би це справжній господар. Орендарі щороку засівають їх економічно вигідними культурами: цукровим буряком, який щоразу обробляється засобами захисту і добривами, та соняшником, що повністю виснажує ґрунт. Тож "під паром", коли земля відпочиває від посівів та самовідновлюється, в тому числі й шляхом природної детоксикації пестицидів, сільгоспугіддя практично не бувають. Натомість, аби "вичавити" добрі врожаї з вкрай виснаженого поля, його щедро здобрюють все більшими дозами різноманітних хімікатів.

За десятки років пестициди значною мірою накопичилися в ґрунті. Ці речовини також виявляють в ґрунтових водах, струмках, відкритих водоймах. Учені Європи, США ще десятиріччя тому попереджали про неминучість зараження пестицидами ґрунтових і підземних вод. Їх побоюванням тоді не надали відповідного значення, що призвело до негативних наслідків. Наприклад, в різних штатах США близько третини артезіанських свердловин закрито для питного водозабезпечення через забруднення пестицидами. У нашій країні їх вміст у питній воді поки що не контролюється…

Залишки пестицидів знаходять у всьому живому: рослинах, тваринах, птахах, рибах. Стала закономірністю їх постійна міграція по ланцюгу харчування організмів, включаючи людину. Тож по суті вони являють собою "міну" уповільненої дії. Наприклад, тварини харчуються обробленими хімікатами рослинами і, крім того, отримують ін'єкції гормонів росту і антибіотиків. Як наслідок, вся "хімія" накопичується в тканинах тварин. В результаті разом з різними продуктами ми ризикуємо споживати значні дози пестицидів щодня, а більшість цих хімікатів є біологічними отрутами, які руйнують наші клітини і органи.

Незважаючи на величезну загрозу, якою є пестициди для навколишнього середовища і, зокрема, людини, лише невелика їх доза "досягає" поставленої мети – знищити бур'яни чи шкідники. Дослідження показали, що майже 30 видів бур'янів, раніше чутливих до гербіцидів, стали стійкими до них, виживаючи навіть після посиленого обробітку посівів. Крім того, на даний час налічується понад 400 видів комах і 7 видів гризунів, включаючи щурів, які вже втратили чутливість до пестицидів. Підраховано, що 98% інсектицидів (проти комах) і фунгіцидів (проти грибкових захворювань), 60-95% гербіцидів (проти бур'янів) не досягають об'єктів пригнічення, а потрапляють у воду і в повітря. Зооциди (отрути проти гризунів) теж далеко не завжди ефективні, зате створюють у ґрунті "мертве середовище".

Знаючи, що хімікати можуть "підвести", господарства в десятки разів перевищують концентрацію цих речовин та щоразу закуповують сильніші препарати. Накопичившись у ґрунті, вони вступають один з одним у непередбачувані реакції, що призводить до хімічних мутацій та появи не відомих ще людству речовин, вплив яких на людський організм непрогнозований. Новоутворені хімічні сполуки часто більш токсичні, ніж вихідні речовини. Наприклад, препарат гептохлор – порівняно малоотруйний, під дією мікроорганізмів ґрунту перетворюється в гептохлорепатид, отруйність якого в 4-5 разів вища!

Необізнаність людей у питаннях поводження з пестицидами призводить до того, що на узбіччі доріг нерідко можна зустріти торговців великими пластиковими бочками, їх купують для різних господарчих потреб, зокрема, обладнують літній душ на подвір'ї дачних ділянок, використовують як резервуар для зберігання води тощо. А між тим, саме в такій привабливій упаковці, зазвичай, і "їдуть" до нас із закордону пестициди. Згідно з нормативними документами тару, в якій вони транспортуються, необхідно утилізувати шляхом спалення! Натомість "економні" українці в кращому випадку споліскують її водою.

Особливу пересторогу викликає застосування системних фунгіцидів (протигрибкових препаратів, яких нині рекомендовано до виробництва близько 300). Частина із них стійка до змивання з рослин. Саме завдяки таким речовинам не псуються овочі й фрукти, які успішно переносять транспортування з інших держав, тривалий процес "розмитнення" та місяцями лежать на полицях супермаркетів. Причому, як правило, продукцію обробляють відразу кількома препаратами (від грибків, комах та гризунів) одночасно!

В Україні контроль за вмістом пестицидів у харчовій продукції здійснюється на підставі декларацій виробника. Достовірність цієї інформації викликає великі сумніви. Адже в нашій державі не ведеться контроль за ввезенням на територію добрив та використанням залишків пестицидів; в багатьох інструкціях норми витрат препаратів зазначені в широких межах, наприклад, 1-2 кг на 1 гектар. Та й зрештою, для того, щоб підтвердити, що вміст цих речовин не виходить за межі дозволеного, потрібні ретельні лабораторні дослідження. Втім, лабораторій, які могли б провести випробування на наявність усіх відомих науці пестицидів, в державі практично немає. Це при тому, що кожен рік внаслідок їх реакції між собою, утворюються невідомі речовини…

Сторінку підготував Руслан Лінник.

ДО ДНЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

Їх об'єднала його величність спорт

На Київщині у селищі Віта Поштова відбулися спортивні змагання з нагоди Дня фізкультури і спорту, у яких взяли участь представники військових частин Васильківського та Київського гарнізонів, повідомляє Департамент преси та зв'язків із ЗМІ Міноборони України.

У турнірі також змагалися команди Київської духовної академії та Національного авіаційного університету України.

До програми змагань входила першість з підтягування, штовхання гирі та перетягування канату.

Привітати учасників змагань прибув директор Департаменту соціальної та гуманітарної політики Міністерства

оборони України Борис Андресюк, який передав учасникам вітання від Міністра оборони України та начальника Генерального штабу – Головнокомандувача Збройних Сил України.

Захід відбувався на спортивному майданчику одного із підрозділів 31-го полку зв'язку Повітряного командування "Центр" Повітряних Сил Збройних Сил України та привернув до себе широку увагу громадськості.

– Свято фізкультури і спорту згуртувало військовиків із різних частин гарнізону, дало змогу урізноманітнити відпочинок особового складу строкової служби, а також ще більше зблизило військо і громадськість, – зазначив командир 31-го полку полковник Віталій Тарасов.

Підбиваючи підсумки змагань, головний суддя начальник фізичної підготовки і спорту Повітряного командування "Центр" підполковник Олег Сєрий зауважив, що загальне командне місце у них не визначалося.

– Вже те, що цей турнір відбувся, є перемогою всіх його учасників, організаторів і глядачів, – наголосив він.

Переможці в окремих індивідуальних змаганнях отримали призи, кубки та грамоти.

На свято завітали й професійні спортсмени із Української асоціації стронгменів. Вони дивували публіку своїми виступами, які включали переміщення важких предметів, перекачування величезної автомобільної шини, підняття колод тощо. Після цього силачі запропонували це зробити нашим солдатам. Водій-механік із 40-ї бригади тактичної авіації Повітряного командування "Центр" солдат Євген Загреба відгукнувся на заклик і майже нічим не поступився професійним спортсменам. Розповідаючи про свої враження, він наголосив, що професійним спортом ніколи не займався, і щоб залишатися в такій фізичній формі, йому достатньо планових занять спортом у частині.

А після завершення останнього футбольного матчу увазі глядачів і спортсменів свої виступи запропонували творчі колективи міжрегіонального вищого професійного училища

зв'язку із Києва, з яким керівництво полку підтримує тісні зв'язки.

Спортивно-масові заходи з нагоди Дня фізичної культури і спорту відбулись і в Одеському гарнізоні.

Зокрема, на базі 9-го спортивного клубу управління спорту Міністерства оборони України помірялись силами команди інформаційно-телекомунікаційного вузла, вузла фельд'єгерсько-поштового зв'язку, роти охорони штабу Південного оперативного командування і строковиків спортивного клубу.

Свято спорту проводилось за підтримки командувача Південного ОК генерал-лейтенанта Петра Литвина. Організували його представники групи фізичної підготовки та спорту управління ПівдОК та командування частин і підрозділів – учасників змагань.

До складу команд увійшли військовослужбовці усіх категорій. Як розповів головний суддя змагань майор Олександр Блідченко, спортивне свято проводилось з метою виховання любові до фізкультури і спорту, почуття дружби і колективізму і взаємовиручки військовослужбовців, розвитку фізичних умінь та навичок.

Учасники виборювали першість у кількох дисциплінах – перетягуванні канату, підтягуванні на перекладині, бігу на 100 метрів, естафеті 4 по 100 метрів тощо. Чимало зусиль військовослужбовці вклали і у воєнізовану естафету, що включала біг у протигазах і зі зв'язаними ногами, перенесення поранених, подолання ділянки на руках. На фініші спортивного свята команди провели змагання з міні-футболу.

Переможці військово-спортивного свята отримали грамоти, а команди були заохочені солодкими призами – тортами.

– Подібні масові заходи відбулись і в інших підпорядкованих військових частинах і установах командування, – повідомив начальник групи фізичної підготовки та спорту управління Південного оперативного командування полковник Віталій Новицький. – Усі учасники не лише добре попрацювали для досягнення перемоги своїх команд, а й отримали змогу перевірити власну спортивну майстерність, особистим прикладом продемонструвати своїм товаришам по службі користь від занять фізичною культурою і спортом.

ЗМАГАННЯ

Пальма першості у "сухопутчиків"!

На базі Першого навчального центру з підготовки та перепідготовки фахівців служби пожежної безпеки Збройних Сил України завершилися методичні збори з керівним складом органів пожежної безпеки ЗС України з організації та проведення спеціальної підготовки з особовим складом та удосконалення матеріально-технічної бази з пожежно-прикладного спорту в підрозділах.

Триденний захід проходив під керівництвом начальника управління пожежної безпеки ЗС України полковника Юрія Єфімчука.

В рамках зборів на навчально-тренувальному полігоні поблизу Харкова відбувся чемпіонат ЗС України з пожежно-прикладного спорту.

У змаганнях взяли участь 9 команд від Сухопутних військ, Повітряних, Військово-Морських Сил, Озброєння, Тилу, Головного управління оперативного забезпечення ЗС України, Національного університету оборони України та 2 команди від Першого навчального центру з підготовки та перепідготовки фахівців служби пожежної безпеки.

В ході чемпіонату учасники виконали спеціальні вправи з подолання 100-метрової смуги перешкод, відпрацювали підйом штурмовою драбиною на чотириповерхову навчальну башту. Окремим етапом стала естафета 4 по 100 метрів та бойове розгортання від пожежного автомобіля.

По завершенню змагань суддівська колегія назвала переможців як в особистому, так і командному заліках. Перше місце в загальному заліку посіла команда Сухопутних військ ЗС України, другими та третіми стали відповідно команди Озброєння ЗС України та Першого навчального центру.

Суддівська колегія окремо відзначила солдата Олександра Трубілка з команди Сухопутних військ ЗС України, який у трьох видах змагань став переможцем в особистому заліку.

– Цей захід ми проводимо щороку, і учасники змагань демонструють дедалі кращі результати, – наголосив полковник Юрій Єфімчук.

Олімпійські ліцензії – у армійців

У Словенії завершився чемпіонат світу з академічного веслування, за результатами якого розігрувалися ліцензії на Олімпійські Ігри 2012 року в Лондоні.

Спортсмени команди майстрів з водно-веслувальних видів спорту Центрального спортивного клубу ЗС України, які були представлені у складі національної збірної нашої держави у своїх екіпажах, виборол и Олімпійські ліцензії.

Так, у двійці парній відзначилась старший солдат військової служби за контрактом Анастасія Коженкова.

У четвірці парній відзначилися старший солдат військової служби за контрактом Катерина Тарасенко та прапорщик Наталія Губа у жінок, а також прапорщик Володимир Павловський та старший прапорщик Костянтин Зайцев у чоловіків.

У вісімці парній відзначився солдат військової служби за контрактом Артем Мороз.

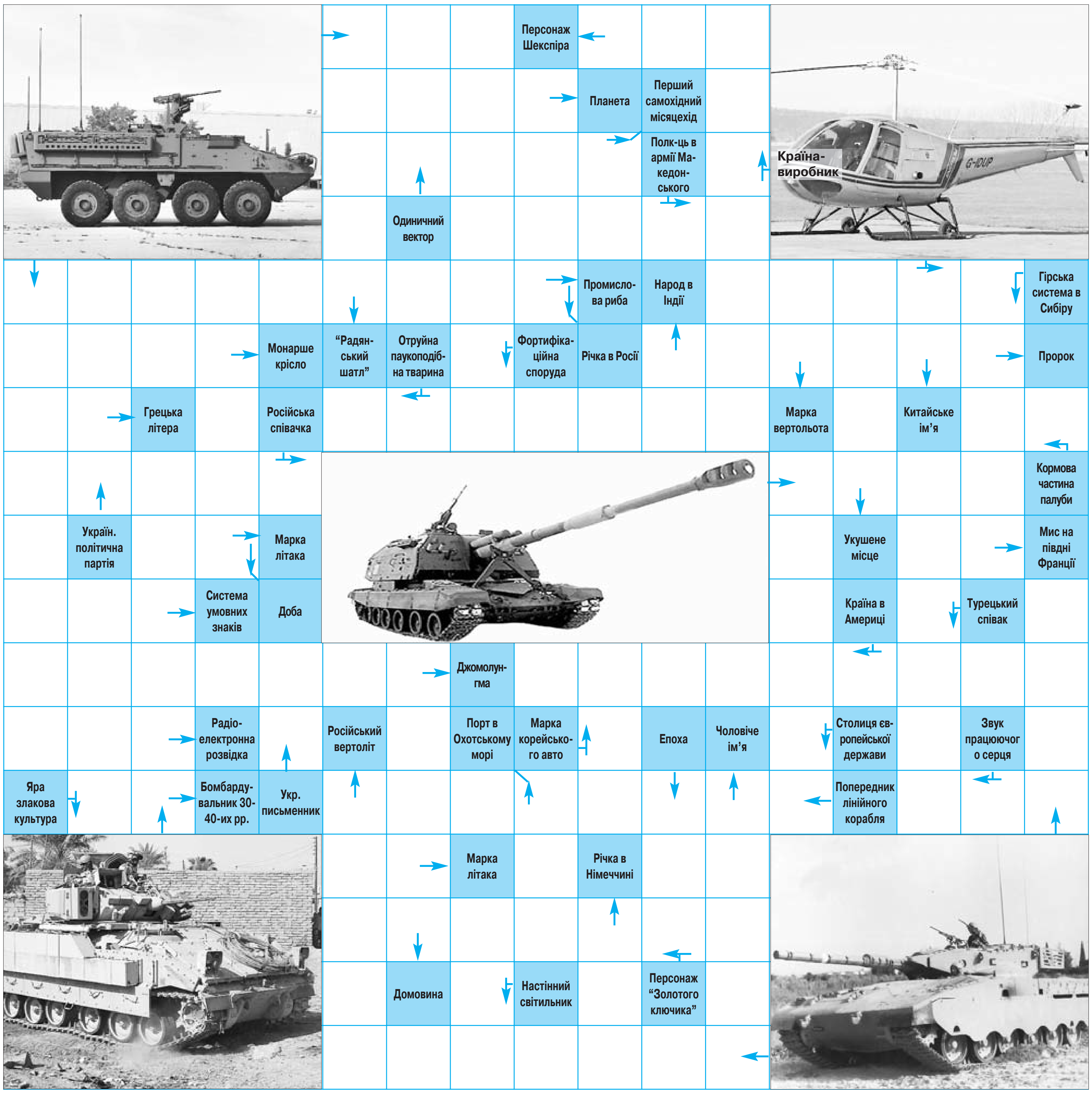
Сторінку підготував Андрій Агєєв.

ЗАСНОВНИК:
МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
Свідоцтво про державну реєстрацію видання: КВ 17301-6071ПР від 17.12.2010 р.
Передплатний індекс 22242.
Газета видається з 27.08.1999 р.
ВІДДРУКОВАНО У
ТОВ "Прес Корпорейшн Лімітед".
м.Вінниця, вул. Чехова, 12 А,
тел. (0432) 55-63-97

КОНТАКТИ:
21007 м. Вінниця,
вул. Червоноармійська, 105
тел: 067-587-02-96,
0432-59-62-26,
факс: 0432-59-60-48
Електронна адреса:
krula_ukr@ps.mil.gov.ua
krula_ukr@ukr.net

Дизайн та верстка:
С. Клименко, Н. Ярмілко.
Літературний редактор: О. Уретій.
Черговий по номеру: О. Олехнович.
Перший редактор
Сергій Свенцицький.
Наклад – 1050 прим. Зам. № 112234
ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР
М. ПОПЛАВСЬКИЙ

СУДОКУ

				1	5			9
		3				1		
1	6						2	
9				8			1	5
			1		9			
8	3			5				4
	2						9	7
		6				8		
3			8	2				

ВІДПОВІДІ НА СКАНВОРД В № 36

АВТОДРОМ

Британці показали перший суперпозашляховик

Компанія Eterniti Motors, новостворений автовиробник з Великобританії, опублікував офіційні фотографії своєї першої розробки – моделі Hemera, яку творці називають “першим у світі суперпозашляховиком”.

Публічний дебют цієї автівки відбувся в рамках проведення міжнародного автосалону у Франкфурті, що пройшов цього тижня.

Детальну технічну інформацію про новинку компанія поки не розголошує, однак, судячи зі знімків, британський “суперпозашляховик” побудували на базі Porsche Cayenne. Як повідомлялося раніше представниками Eterniti Motors, кузовні панелі автомобіля виготовлено із вуглеволокна, а шасі істотно модернізовано. Над створенням цієї машини працюють колишній гонщик Формули-1 Джонні Херберт і Аластер Маккуін, який на початку 90-х років минулого століття вже брав участь у розробці спорткара Jaguar XJ220.

За попередніми даними, Eterniti Hemera одержить двигун потужністю понад 620 кінських сил. Такий агрегат дозволить позашляховику розганятися до максимальної швидкості 288 кілометрів за годину.

Крім того, автомобіль, за словами представників бренда, матиме салон з “житловим” простором на задньому ряді крісел як у лімузина та оздоблювальні матеріали лише найвищої якості. Також у Eterniti Motors інтегрують холодильник і розважальну систему з планшетами iPad. Виробництво новинки у Великобританії розпочнуть вже наступного року. Очікується, що вартість машини складе близько 150 тисяч фунтів стерлінгів.

Підготував Сергій Клименко. “Крила України”.

ЦІКАВО ЗНАТИ

Еко-місто будується на Арабатській стрілці

Національна академія медичних наук України спільно з Міжнародною клінікою відновного лікування у м. Трускавці розпочинає створення на базі ДУ “Інститут гігієни та медичної екології ім. О.М. Марзеєва” центру медичної реабілітації, який, по суті, стане пілотним проектом відродження відновлювальної медицини. Центр забезпечить науково-методичний супровід створюваного Міжнародного медичного еко-міста на Арабатській стрілці (Херсонська область), найсучаснішого інноваційного проекту.

Територія Арабатської Стрілки, що на Херсонщині, має унікальне поєднання природно-кліматичних умов, термальних мінеральних вод та лікувальних грязей. На Арабатській Стрілці міжнародна клініка відновного лікування, як пілотний медичний проект, розпочала будівництво мультифункціонального реабілітаційного комплексу. На сьогодні збудовано першу чергу реабілітаційного комплексу загальною площею 32 тис. кв. м, в якому буде надаватися спеціалізована консультативно-діагностична, неврологічна та реабілітаційна допомоги дорослим та дітям.

Зазначений реабілітаційний комплекс зможе приймати на лікування, реабілітацію та оздоровлення до 1000 пацієнтів щодня.

У міжнародній клініці відновного лікування (м. Трускавець) розроблено ефективну методику інтенсивної нейрофізіологічної реабілітації хворих із дитячим церебральним паралічем та іншими хронічними захворюваннями нервової системи, відомої у світі як “Метод Козявкіна”, а також напрацьовано великий практичний досвід лікування хворих, визнаний у багатьох країнах світу. За останні 20 років у клініці пройшли курс реабілітації з позитивним результатом близько 40 тис. пацієнтів з 60 країн світу, в тому числі – Німеччини, Данії, Нідерландів, Румунії, Росії, США, Кувейту, ОАЕ та інших. Серед пацієнтів понад 60% – українські діти, з яких четверта частина пролікована на безоплатній основі.

У клініці провадиться наукова співпраця з Каролінським Інститутом (Швеція), Мюнхенським дитячим реабілітаційним центром, Токайським університетом (Японія), Центром здоров’я дітей РАМН (Москва) та низкою інших, на базі клініки створено Східно-Європейську академію дитячої інвалідності, яка є філією Європейської академії дитячої інвалідності (м. Стокгольм).

Ця методика поряд з комплексом природно-лікувальних умов, які притаманні регіону Арабатської Стрілки, є основою для будівництва унікального реабілітаційного містечка “InterMedicalEcoCity”. Потреба у створенні такого реабілітаційного містечка дуже велика, адже близько 90% хворих потребують якісної та вчасної реабілітації і тільки 10% хворих необхідна невідкладна допомога.

У рамках проекту розглядаються питання будівництва аеропорту, автомагістралі та соціальної інфраструктури із залученням інвестицій. Крім того, передбачається створення нових робочих місць (подібно до курортних містечок провідних світових здравниць), що підвищить конкурентоспроможність не тільки Херсонської області, а й всієї держави.